

Határozatok Tára

EVGENI TANCHEV
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. április 11.¹¹

C-600/16. P. sz. ügy

**National Iranian Tanker Company
kontra**

az Európai Unió Tanácsa

„Fellebbezés – Közös kül- és biztonságpolitika – Korlátozó intézkedések az Iráni Iszlám Köztársasággal szemben az atomfegyverek elterjedésének megelőzése érdekében – A pénzeszközök befagyasztása – Megsemmisítés iránti kereset – Ismételt jegyzékbe vételről szóló határozat, miután az uniós bíróságok érdemben megsemmisítették a jegyzékbe vételről szóló eredeti határozatot – EUMSZ 266. cikk – Általános uniós jogi elvek – Alapvető jogok – Hatékony jogorvoslathoz való jog – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke – Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkének (1) bekezdése és 13. cikke”

I. Bevezetés

1. A jelen ügyben a Bíróságot ismételten arra kéri, hogy hozzon döntést a Tanács által hozott azon korlátozó intézkedések uniós joggal való összeegyeztethetőségéről, amelyek célja, hogy az Iráni Iszlám Köztársaságot (a továbbiakban: Irán) arra készítse, hogy tegyen eleget az atomfegyverek elterjedésével kapcsolatos tevékenységeivel összefüggő nemzetközi kötelezettségeinek, azonban egy új kérdés is megjelenik benne. A szóban forgó korlátozó intézkedések a Tanács azon határozatával kapcsolatosak, amelyek egy szervezet ismételt jegyzékbe vételéről, és így pénzeszközeinek befagyasztásáról szólnak. E határozat meghozatalára nem sokkal azt követően került sor, hogy a jegyzékbe vételről szóló eredeti határozatot a Törvényszék jogellenesnek nyilvánította, kötelezve ezáltal a Tanácsot az EUMSZ 266. cikk alapján, hogy tegye meg a Törvényszék ítéletében foglaltak „teljesítéséhez szükséges intézkedéseket”. Így tehát a következő új kérdés merül fel: amikor a Tanács azzal válaszol, hogy az említett szervezetet ugyanazon jegyzékbevételei kritérium alapján ismételten jegyzékbe veszi, miközben a tényszerű helyzet lényegében nem változott, ezzel megsérti-e egyéb uniós jogi elvek mellett a szervezetnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikke által biztosított hatékony jogorvoslathoz való jogát a jegyzékbe vételről szóló eredeti határozat vonatkozásában?

2. Ez az a fő kérdés, amely a National Iranian Tanker Company (a továbbiakban: NITC) által az Európai Unió Törvényszékének 2016. szeptember 14-i National Iranian Tanker Company kontra Tanács ítéletével (T-207/15, nem tették közzé, EU:T:2016:471, a továbbiakban: „NITC II” ítélet) szemben benyújtott jelen fellebbezés során felmerült, amely ítélettel a Törvényszék elutasította az NITC által egyes olyan intézkedések megsemmisítése iránt indított keresetét, amelyek újra felvették

¹¹ Eredeti nyelv: angol.

azon személyek és szervezetek uniós jegyzékébe, akiknek, illetve amelyeknek pénzeszközeit és gazdasági forrásait be kell fagyasztani az atomfegyverek elterjedésének megelőzésére Iránnal szemben hozott korlátozó intézkedésekkel (a továbbiakban: Iránnal szembeni korlátozó intézkedések) összefüggésben.

3. Első fellebbezési jogalapjában az NITC azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy az „NITC II” ítélet 45–64., valamint 68. pontja nem sértette a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem és a véglegesség elvét, valamint a Charta 47. cikke értelmében vett hatékony jogorvoslathoz való jogot.

4. Az NITC érvei lényegét az az állítás képezi, hogy egészen addig, amíg a Tanács korlátlan hatáskörrel rendelkezik arra, hogy ugyanazon tényállási elemek jogi minősítését megváltoztassa annak érdekében, hogy valamely jegyzékbeviteli kritérium teljesüljön, miközben a Törvényszék jogerős ítéletében kimondta, hogy ezek a tényállási elemek nem indokolják a jegyzékbe vételről szóló első határozatot, és a jegyzékbe vételről szóló első határozat óta a körülmények nem változtak, a fél valós és hatékony jogorvoslathoz való joga az említett első ítélet vonatkozásában nem értelmezhető. Az NITC szerint ennek az az oka, hogy a szóban forgó félnek ismételt meg kell jelennie a bíróságon egy olyan ügy újratárgyalásán, amely ténybeli és jogi elemei lényegében azonosak, ami az Unió jogrendjében érvényesülő jogállamisággal ellentétes.

5. A Tanács vitatja az NITC érveit, elsősorban a Kadi,² az OMPI³ és az Interporc ügyre,⁴ valamint az EUMSZ 266. cikk által számára azon lehetséges intézkedésekre vonatkozóan biztosított mérlegelési jogkörre hivatkozva, amelyeket abban az esetben hozhat, amennyiben az uniós bíróságok az EUMSZ 264. cikk szerint kimondják valamely aktus érvénytelenségét.

6. Következésképpen a Bíróság kérésének megfelelően a jelen indítvány az első fellebbezési jogalpra helyezi a hangsúlyt.

7. Érdemes megjegyezni, hogy jelen fellebbezés az első egy sor, jelenleg a Bíróság előtt folyamatban lévő ügy közül, ahol a fellebbező azt állítja, hogy az Unió jogorvoslati rendszerét, legalábbis a korlátozó intézkedések összefüggésében, érdemes lenne újraértelmezni a hatékony jogorvoslathoz való jog és más uniós jogi elvek fényében.⁵ Ezért jelen ügy lehetőséget teremt a Bíróság számára, hogy ítélkezési gyakorlatát alakítsa, amennyiben erre szükség van ahhoz, hogy biztosítani lehessen a magánjogi felek hatékony bírói jogvédelmét az Európai Unióban.

II. Az eljárás háttere

8. Az NITC nyersolaj- és gázrakományok szállítására szakosodott iráni társaság. A világ egyik legnagyobb olajszállító tartályhajóflottáját üzemelteti. Az olajszállító tartályhajók olyan hajók, amelyeket ömlesztve történő olajszállításra terveztek.

9. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Biztonsági Tanácsa (a továbbiakban: ENSZ BT) több, olyan intézkedések bevezetéséről szóló határozatot követően, amelyek célja az volt, hogy arra készítse Iránt, hogy tegyen eleget az atomfegyverek elterjedésével kapcsolatos nemzetközi kötelezettségeinek, 2010. június 9-én elfogadta az 1929. (2010) sz. határozatot (a továbbiakban: 1929. sz. határozat), amely szigorúbb intézkedéseket írt elő Iránnal szemben, „megállapítva, hogy potenciális kapcsolat áll fenn Irán energiaágazatból származó bevételei és az atomfegyverek terjesztésének veszélyével járó

2 2008. szeptember 3-i Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-402/05 P és C-415/05 P, EU:C:2008:461; 2013. július 18-i Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518.

3 2008. október 23-i People's Mojahedin Organization of Iran kontra Tanács ítélet, T-256/07, EU:T:2008:461.

4 2003. március 6-i Interporc Im- und Export kontra Bizottság ítélet, C-41/00 P, EU:C:2003:125.

5 Lásd: Bank Tejarat kontra Tanács ítélet, C-248/17 P, folyamatban; Islamic Republic of Iran Shipping Lines és társai kontra Tanács ítélet, C-225/17 P, folyamatban.

tevékenységek finanszírozása között”⁶. 2010. június 17-én az Európai Tanács felkérte a Tanácsot, hogy fogadjon el az 1929. sz. határozatban foglalt intézkedéseket végrehajtó, illetve azokat kísérő intézkedéseket, amelyeknek egyebek mellett a földgáz- és kőolajipar kulcsfontosságú ágazataira kellett irányulniuk.⁷

10. A Tanács 2010. július 26-án elfogadta az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 2007/140/KKBP közös álláspont hatályon kívül helyezéséről szóló 2010/413/KKBP határozatot (a továbbiakban: 2010/413 határozat).⁸ E határozat II. melléklete felsorolja azon – az Egyesült Nemzetek által meghatározottaktól eltérő – személyeket és szervezeteket, akik, illetve amelyek pénzeszközeit és gazdasági forrásait be kell fagyasztani.⁹

11. 2012. január 23-án a Tanács elfogadta a 2010/413 határozat módosításáról szóló 2012/35/KKBP határozatot (a továbbiakban: 2012/35 határozat),¹⁰ azzal a céllal, hogy fokozza az Iránnal szembeni korlátozó intézkedéseket, válaszul Irán nukleáris programjának jellegével kapcsolatos súlyos és egyre mélyebb aggodalmára.¹¹ Az említett határozat (13) preambulumbekzdése kimondja, hogy a pénzeszközök befagyasztását „alkalmazni kell további olyan személyekre és szervezetekre, akik vagy amelyek az iráni kormány támogatása révén lehetővé teszik az iráni kormánynak az atomfegyverek elterjedésének veszélyével járó tevékenységek végzését, *különösen az iráni kormánynak pénzügyi, logisztikai vagy anyagi támogatást nyújtó személyekre és szervezetekre*”¹².

12. A 2012/35 határozat az alábbi pontot illesztette be a 2010/413 határozat 20. cikkének (1) bekezdésébe, amely a következő személyekhez és szervezetekhez tartozó pénzeszközök befagyasztását írja elő:

„c) az I. mellékletben nem szereplő egyéb személyek és szervezetek, akik *támogatást nyújtanak az iráni kormánynak*, és az azokhoz kapcsolódó személyek és szervezetek, akik felsorolását a II. melléklet tartalmazza.”¹³

6 Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 1929. (2010) sz., a Biztonsági Tanács 2010. június 9-i 6335. ülésén elfogadott határozata, (17) preambulumbekzdés.

7 Az Európai Tanács 2010. június 17-i következtetései, EUCO 13/10, II. melléklet, „Nyilatkozat Iránról”, 4. pont.

8 HL 2010. L 195., 39. o.; helyesbítés: HL 2010. L 197., 19. o. Az említett határozat (22) preambulumbekzdése utal az 1929. sz. határozatra és Irán energiaágazatból származó bevételei és az atomfegyverek elterjedésének veszélyével járó tevékenységek finanszírozása közötti esetleges kapcsolatra.

9 Lásd: a 2010/413 határozat 23. cikkének (2) bekezdése, 24. cikkének (2) bekezdése és 25. cikkének (1) bekezdése.

10 HL 2012. L 19., 22. o.; helyesbítés: HL 2012. L 31., 7. o. Az említett határozat (8) preambulumbekzdése megismétli az 1929. sz. határozat által hangsúlyozott, Irán energiaágazatból származó bevételei és az atomfegyverek elterjedésének veszélyével járó tevékenységek finanszírozása közötti esetleges kapcsolatot.

11 Lásd a 2012/35 határozat (5) és (6) preambulumbekzdését.

12 Kiemelés tőlem.

13 A 2012/35 határozat 1. cikke (7) bekezdése a) pontjának ii. alpontja. Kiemelés tőlem. Az említett határozat 1. cikkének (8) bekezdése a 2010/413 határozat 24. cikke (2) bekezdésének helyébe lépett, és előírta, hogy ha a Tanács úgy határoz, hogy egy személyt vagy szervezetet egyebek mellett a 20. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett intézkedések hatálya alá von, ennek megfelelően módosítania kell a II. mellékletet.

13. 2012. március 23-án a Tanács elfogadta az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 961/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 267/2012/EU rendeletet (a továbbiakban: 267/2012 rendelet).¹⁴ A (2012/35 határozattal¹⁵ módosított) 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdése c) pontjának végrehajtása szempontjából a 267/2012 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése előírja a IX. mellékletben felsorolt, az alábbiak szerint meghatározott személyek, szervezetek és szervek pénzeszközeinek és gazdasági forrásainak befagyasztását:

„d) azok az egyéb személyek, szervezetek és szervek, akik *támogatást, így például anyagi, logisztikai vagy pénzügyi támogatást nyújtanak az iráni kormánynak*, valamint az azokhoz kapcsolódó személyek és szervezetek.”¹⁶

A. Az első jegyzékbe vétel

14. 2012. október 15-én a Tanács elfogadta a 2010/413 határozat módosításáról szóló 2012/635/KKBP határozatot (a továbbiakban: 2012/635 határozat).¹⁷ A Tanács szükségesnek tartotta további korlátozó intézkedések elfogadását Iránnal szemben, tekintettel arra, hogy Irán nem vesz részt komolyan a tárgyalásokban annak érdekében, hogy a nukleáris programjával kapcsolatos nemzetközi aggályokra választ adjon.¹⁸ A szóban forgó határozat (16) preambulumbekzdése kimondja, hogy a 2010/413 határozat II. mellékletében szereplő, korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek és szervezetek jegyzékébe fel kell venni „különös tekintettel az iráni állam tulajdonában álló, az olaj és gáz ágazatban tevékenykedő szervezeteket, mivel Irán kormányának jelentős bevételi forrását képezik”.

15. Ennek érdekében a 2012/635 határozat 1. cikke (8) bekezdésének a) pontja a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdése c) pontjának helyébe lépett, és előírta, hogy korlátozó intézkedések hatálya alá tartoznak „az I. mellékletben nem szereplő azon személyek és szervezetek, akik Irán kormánya, illetve a tulajdonában álló, vagy általa ellenőrzött szervezetek részére, vagy velük kapcsolatban álló személyek és szervezetek részére támogatást nyújtanak; ezek felsorolását a II. melléklet tartalmazza [helyesen: az I. mellékletben nem szereplő azon személyek és szervezetek, akik Irán kormánya részére támogatást nyújtanak, és a tulajdonokban álló vagy általuk ellenőrzött szervezetek, vagy a velük kapcsolatban álló személyek és szervezetek; ezek felsorolását a II. melléklet tartalmazza]”. A 2012/635 határozat 2. cikke felvette az NITC-t a 2010/413 határozat II. mellékletébe, amely az egyebek mellett az iráni kormány részére támogatást nyújtó személyeket és szervezeteket sorolja fel.¹⁹

16. Szintén 2012. október 15-én a Tanács elfogadta a 267/2012 rendelet végrehajtásáról szóló 945/2012/EU rendeletet (a továbbiakban: 945/2012 rendelet).²⁰ Az iráni helyzetre tekintettel és a 2012/635 határozattal összhangban a Tanács úgy vélte, hogy további személyeket és szervezeteket kell felvenni a 267/2012/EU rendelet IX. mellékletében szereplő, korlátozó intézkedések hatálya alá.²¹ Az említett végrehajtási rendelet 1. cikke felvette az NITC-t a 267/2012 határozat azon IX. mellékletébe, amely az egyebek mellett az iráni kormány részére támogatást nyújtó személyek és szervezetek listáját tartalmazza.²²

14 HL 2012. L 88., 1. o.; helyesbítés: HL 2012. L 332., 31. o.; HL 2014. L 93., 85. o.

15 Lásd: a 267/2012 rendelet (11) preambulumbekzdése.

16 Kiemelés tőlem. A 267/2012 rendelet 46. cikkének (2) bekezdése szerint, amennyiben a Tanács úgy határoz, hogy egy természetes vagy jogi személyt, szervezetet vagy szervet egyebek mellett a 23. cikk (2) bekezdésének a hatálya alá von, ennek megfelelően módosítania kell a IX. mellékletet.

17 HL 2012. L 282., 58. o.

18 A 2012/635 határozat (5) preambulumbekzdése.

19 2012/635 határozat, melléklet, B. rész, Szervezetek, 31. pont.

20 HL 2012. L 282., 16. o.

21 A 945/2012 rendelet (2) preambulumbekzdése.

22 A 945/2012 végrehajtási rendelet, melléklet, B. rész, Szervezetek, 31. pont.

17. Az NITC a következő okok miatt került fel a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének c) pontjában és a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott jegyzékbevételi kritérium alapján a 2012/635 határozatban és a 945/2012 végrehajtási rendeletben szereplő listára (a továbbiakban: első jegyzékbe vétel):

„Az iráni kormány gyakorolja felette a tényleges ellenőrzést. Az iráni kormánnyal kapcsolatokat fenntartó részvényesein keresztül pénzügyi támogatást nyújt az kormánynak.”

18. 2012. október 16-án a Tanács értesítette az NITC-t az első jegyzékbe vételről. Az NITC és a Tanács között levélváltás történt.²³

19. 2012. december 21-én a Tanács elfogadta az 267/2012 rendelet módosításáról szóló 1263/2012 rendeletet (a továbbiakban: 1263/2012 rendelet).²⁴ Az 1263/2012 rendelet a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének d) pontját egyebek mellett a következő rendelkezéssel váltotta fel: „azok egyéb személyek, szervezetek és szervek, akik támogatást, így például anyagi, logisztikai vagy pénzügyi támogatást nyújtanak az iráni kormánynak, és az annak tulajdonában lévő vagy ellenőrzése alatt álló szervezeteknek [helyesen: és az azok tulajdonában lévő vagy ellenőrzése alatt álló szervezetek], valamint az azokhoz kapcsolódó személyek és szervezetek.”²⁵ Az NITC-re vonatkozó jegyzékbevételi kritériumot tehát nem érintette.

20. Az NITC 2012. december 27-én keresetet nyújtott be a Törvényszékhez, amelyben a 2012/635 határozatnak és a 945/2012 végrehajtási rendeletnek az NITC-t érintő részében történő hatályon kívül helyezését kérte.

B. A Törvényszék „NITC I” ítélete

21. 2014. július 3-i National Iranian Tanker Company kontra Tanács ítéletében (T-565/12, EU:T:2014:608, a továbbiakban: „NITC I” ítélet) a Törvényszék helyt adott az NITC első jogalapjának, miszerint a Tanács nyilvánvaló értékelési hibát vétett, amikor úgy ítélte meg, hogy az NITC jegyzékbe sorolásához szükséges jegyzékbevételi kritérium teljesült.²⁶

22. Mivel az „NITC I” ítélet képezi a jelen ügy lényegét, úgy vélem, érdemes részletesen ismertetni a Törvényszék indokolását.

23. Először is a Törvényszék elutasította a Tanács által a tárgyaláson előterjesztett azon érvét, miszerint az, hogy az NITC az Iránban termelt nyersolaj szállítására irányuló üzleti tevékenysége révén részt vesz az iráni kőolaj- és gázágazatban, önmagában elegendő bizonyíték arra, hogy az NITC pénzügyi támogatást nyújtott az iráni kormánynak, mivel a kőolajszállítás nem függött össze az NITC részvényesei és az említett kormány közötti állítólagos kapcsolatokkal.²⁷

23 Lásd: 2014. július 3-i National Iranian Tanker Company kontra Tanács ítélet, T-565/12, EU:T:2014:608, 16–18. pont.

24 HL 2012. L 356., 34. o.

25 Az 1263/2012 rendelet 1. cikke (11) bekezdésének a) pontja. Kiemelés tőlem.

26 „NITC I” ítélet, 66. pont. A Törvényszék elutasította az NITC-nek az indokolási kötelezettség megszegéséről szóló második jogalapját: uo., 35–47. pont. Mivel az első jogalapnak helyt adott, a több jogalapot nem vizsgálta: uo., 67. pont.

27 „NITC I” ítélet, 58. pont.

24. A Törvényszék emellett elutasította a Tanács által a tárgyaláson előterjesztett azon érvet is, miszerint az NITC a privatizációját követően a teljes egészében az iráni állam tulajdonában álló National Iranian Oil Company (a továbbiakban: NIOC) ellenőrzése alatt maradt és továbbra is vonatkoztak rá a korlátozó intézkedések, mivel az iráni kormány részére pénzügyi támogatást nyújt. A Törvényszék azért jutott erre a következtetésre, mivel az NITC jegyzékbe vételének indokolása nem utalt az NITC és a NIOC közötti kapcsolatból származó közvetett pénzügyi támogatásra.²⁸

25. A Törvényszék továbbá megállapította a következőt: „Ezenkívül mindenestre, amennyiben a Tanács fent hivatkozott érvei annak bizonyítására irányulnak, hogy a felperes – a földgáz és kőolaj tengeri szállításával kapcsolatos tevékenységének köszönhetően – közvetett pénzügyi támogatást nyújt az iráni kormánynak, meg kell állapítani, hogy az alkalmazandó szabályozás az iráni kormány részére történő pénzügyi támogatás nyújtására, nem pedig közvetett pénzügyi támogatás nyújtására vonatkozó feltételt ír elő. Márpedig a Tanács állításaival ellentétben *pusztán az a körülmény, hogy szállítási tevékenysége révén a felperes részt vesz az iráni kormány fő bevételi forrásainak egyikét képező iráni kőolaj- és földgázágazatban, nem tekinthető úgy, mint amely kielégíti az e kormány részére történő pénzügyi támogatás nyújtására vonatkozó jogi feltételt.*”²⁹

26. Továbbá az NITC tőkeszerkezetét illetően a Törvényszék megállapította, hogy sem a jegyzékbe vételre vonatkozó, három tagállam által előterjesztett javaslatok, sem a Tanács aktájában található egyéb iratok nem azonosítják az NITC részvényeseit, és „a legkisebb olyan jelzést sem tartalmazzák”, amely alkalmas arra, hogy alátámassza a hivatkozott állításokat.³⁰ E tekintetben a Törvényszék megállapította, hogy a Tanács nem hivatkozhat bizonyos ténybeli érvekre – ideértve azt is, hogy az NITC részvényese három állami nyugdíjalap volt, úgy, hogy az NITC tőkéjének 33%-ával a State Pension Fund, 33%-ával a Social Security Retirement Fund és 33%-ával a NIOC Pension and Savings Fund rendelkezik – mivel ezen érvek a Tanács aktájában nem szerepeltek, és ezen érveket az NITC-vel nem közölték időben.³¹

27. Következésképpen a Törvényszék megállapította, hogy a figyelembe vehető iratanyag nem tartalmazott olyan bizonyítékot, amely alkalmas a hivatkozott indokok alátámasztására és ezért az első jegyzékbe vételt meg kell semmisíteni.³²

28. A megsemmisítés időbeli hatályát illetően a Törvényszék elutasította az NITC azon érvelését, miszerint a megsemmisítésre azonnali hatállyal kellene sort keríteni, mivel az lehetővé tenné az NITC számára teljes vagyonának vagy vagyona egy részének az Unión kívülre történő áthelyezését anélkül, hogy a Tanács adott esetben megfelelő időben alkalmazhatná az EUMSZ 266. cikket az ítéletben megállapított szabálytalanságok megszüntetése céljából, így súlyos és helyrehozhatatlan kárt szenvedhetne minden olyan vagyonbefagyasztás hatékony érvényesülése, amelyről a Tanács a felperessel szemben a jövőben esetlegesen határoz.³³

29. Az EUMSZ 266. cikk jelen ügyben történő alkalmazását illetően a Törvényszék megjegyezte, hogy „a felperes neve jegyzékbe vételének jelen ítélet általi megsemmisítése abból következik, hogy e jegyzékbe vétel indokait nem támasztották alá elegendő bizonyítékkal. Jóllehet a Tanács feladata határozni az ezen ítélet végrehajtásával kapcsolatos intézkedésekről, a felperes neve újabb jegyzékbe vételét nem lehet eleve kizárni. Ezen újabb vizsgálat keretében ugyanis a Tanácsnak lehetősége van arra, hogy jogilag megfelelő módon alátámasztott indokok alapján újra jegyzékbe vegye a felperes nevét.”³⁴

28 „NITC I” ítélet, 59. pont.

29 „NITC I” ítélet, 60. pont. Kiemelés tőlem.

30 „NITC I” ítélet, 61. pont.

31 „NITC I” ítélet, 62. pont (utalva az 51. és 52. pontra).

32 „NITC I” ítélet, 64–67. pont.

33 „NITC I” ítélet, 77. pont.

34 „NITC I” ítélet, 77. pont (hivatkozások kihagyva).

30. Ez alapján a Törvényszék kimondta, hogy a szóban forgó korlátozó intézkedések joghatásait az NITC tekintetében az alapokmány 56. cikkének első bekezdésében előírt fellebbezési határidő lejártának napjáig, vagy – ha e határidőn belül fellebbezést nyújtanak be – a fellebbezés elutasításának napjáig fenn kell tartani.³⁵

31. A Tanács nem fellebbezett az „NITC I” ítélettel szemben. Így az első jegyzékbe vétel 2014. szeptember 20-i hatállyal megsemmisítésre került.³⁶

C. A második jegyzékbe vétel

32. Körülbelül egy hónappal később a Tanács 2014. október 23-i levelében tájékoztatta az NITC-t azon szándékáról, hogy ismételten jegyzékbe veszi a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének c) pontjában és a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének d) pontjában az iráni kormánynek támogatást nyújtó személyekre és szervezetekre vonatkozóan meghatározott jegyzékbevételi kritérium alapján. Ez ugyanaz a jegyzékbevételi kritérium, amelyet a Törvényszék „NITC I” ítéletével megsemmisített jegyzékbe vételről szóló határozatban használtak.

33. Az NITC és a Tanács között levélváltás történt.³⁷ Egyebek mellett 2014. október 27-én a Tanács hat e-mailt küldött az NITC számára, amelyek a Tanács 2014. október 23-i levelében említett igazoló okiratokat tartalmazták. Ezek az igazoló dokumentumok az NITC részvényes nyugdíjalapokra és az NITC olajszállítási tevékenységeire vonatkozó információt tartalmaztak, többségük hivatalos keltezés nélkül,³⁸ és egyiküket a Tanács már az „NITC I” ügyben a Törvényszék elé terjesztette.³⁹

34. A Tanács a 2015. február 5-i levelében közölte az NITC-vel az ismételt jegyzékbe vételére vonatkozó javaslatról egy olyan kivonatot, amelynek titkosítását feloldották (a továbbiakban: ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslat).⁴⁰ Az iráni kormány számára a kormányzati tulajdonban/ellenőrzés alatt álló NITC részvényeseken keresztül juttatott pénzügyi támogatás cím alatt az ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslatban szerepelt az, hogy az NITC 2006. augusztus 21-i hivatalos dokumentuma értelmében az NITC három nyugdíjalap – a Social Security Organization (33%), a Social Security Organization (33%) és az Oil Industry Employees Retirement and Savings Fund (34%) – tulajdonában állt, amelyet nyílt forrásból származó információra és a fent említett igazoló dokumentumok némelyikére való hivatkozással tovább részleteztek.⁴¹

35 „NITC I” ítélet, 78. pont.

36 A Bíróság rendelkezésére álló információ alapján a „NITC I” ítéletet 2014. július 9-én közölték a felekkel. Az alapokmány 56. cikkének első bekezdésében megállapított határidőn (2 hónap és 10 nap a távolság miatt) belül az első jegyzékbe vétel joghatásai az NITC vonatkozásában 2014. szeptember 19-ig fennmaradtak.

37 Lásd: „NITC II” ítélet, 23–29. pont.

38 Az igazoló dokumentumokat csatolták az NITC jelen fellebbezésbeli beadványaihoz és azok a következőkből álltak: 1) cikk: „Divestment of State Companies in Iran” (keltezés nélkül, RELEX 2013. december 20.); 2) cikk: „New Labor Minister ends Saeed Mortazavi’s appointment on the Social Security Organization’s Board of Trustees”, Iran Daily Brief (kelt: 2013. augusztus 19., RELEX 2014. október 16.); 3) a Social Security Organization honlapja az igazgatótanácsban való tagságról (hozzáférés időpontja: 2014. október 13., RELEX 2014. október 16.); 4) szöveg, „Social Security Law of the Islamic Republic of Iran” (keltezés nélkül, RELEX 2014. október 16.); 5) Dun & Bradstreet jelentése a Social Security Organizationról (keltezés nélkül, RELEX 2014. október 16.); 6) Dun & Bradstreet jelentése a Civil Servants Pension Fundról (keltezés nélkül, RELEX 2014. október 16.); 7) az NITC korábbi elnökével, Soori úrral készített interjú kivonatának „nem hivatalos fordítása” (keltezés nélkül, RELEX 2014. október 16.); 8) NITC levele Ashton bárónő, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője részére, „Statement of NITC in relation to the Lloyd’s List article dated 18 January 2012 – »NITC to be targeted by sanctions«” (2012. január 19., RELEX 2014. október 16.); valamint 9) Az NIOC honlapja, amely az NITC mint az NIOC leányvállalatának tevékenységeit sorolja fel (hozzáférés időpontja: 2014. február 12., RELEX 2014. október 16.). A RELEX a külkapcsolati tanácsosok munkacsoportját jelenti.

39 A Törvényszék az NITC által az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozóan előterjesztett jogalap vizsgálatakor idézte a 38. lágjegyzet 8. pontjában meghatározott levelet: lásd az „NITC I” ítéletet, 10. és 34. pont.

40 A 2014. november 27-i COREU CFSP/0084/14, Doc 16211/14 LIMITE kivonata, amelyet jelen fellebbezésben az NITC beadványaihoz csatoltak (a továbbiakban: ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslat).

41 Az ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslat 1–6. pontja.

35. Az NITC részéről az iráni kormány számára iráni olajtermékek szállításán keresztül történő logisztikai támogatás nyújtása cím alatt az ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslatban az szerepelt, hogy az NITC által az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője részére küldött levél szerint az NITC egy világvezető tartályhajó-társaság, amely tevékenysége a nyersolajszállításra korlátozódik.⁴² Az NITC szállítási tevékenységeit emellett a NIOC honlapjára történő hivatkozás és az Institute for the Study of War intézettől származó 2012-es azon cikkekre való hivatkozás is megerősítette, amelyet a Tanács a Törvényszék elé terjesztett az „NITC I” ügyben azzal, hogy az NITC szállította a 2011-ben Iránban termelt nyersolaj közel felét.⁴³ Az ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslatban az szerepelt, hogy mivel az olaj az iráni kormány igen jelentős bevételi forrását jelenti, az NITC által az exportpiacokra, valamint a kikötőkbe és szigetekre történő szállítás az említett kormány számára kulcsfontosságú logisztikai feladatot jelent és az olajkereskedelem szerves részét képezi.⁴⁴ Emellett az említett ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslat szerint a híradásokban az állt, hogy az iráni kormány az olajkivitelt illetően függő viszonyban volt az NITC-től, hivatkozva öt ilyen jelentésre (ezek közül három az NITC első jegyzékbevétele előtt keletkezett), valamint az NITC-nek az „NITC I” ítéletet követő szállítási tevékenységeire.⁴⁵

36. Beadványaiban az NITC azt állítja, hogy a Tanács által az ismételt jegyzékbe vétel idején hivatkozott minden lényegi információ nyilvánosan hozzáférhető és hozzáférhető volt, vagy az NITC az NITC és az EU közötti levélváltás során közölte azokat.

37. 2015. február 12-én a Tanács elfogadta a 2010/413 határozatot módosító (KKBP) 2015/236 határozatot (a továbbiakban: 2015/236 határozat)⁴⁶ és a 267/2012 rendelet végrehajtásáról szóló (EU) 2015/230 rendeletet (a továbbiakban: 2015/230 végrehajtási rendelet).⁴⁷ Ezekkel az intézkedésekkel (a továbbiakban együttesen: megtámadott intézkedések) a Tanács ismételten felvette az NITC-t a 2010/413 határozat II. melléklete⁴⁸ és a 267/2012 rendelet IX. melléklete⁴⁹ szerinti jegyzékbe a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének c) pontjában és a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének d) pontjában az iráni kormánynak támogatást nyújtó személyekre és szervezetekre vonatkozó jegyzékbevételi kritérium alapján. Amint azt fent említettem, ez ugyanaz a jegyzékbevételi kritérium, amelyen az első jegyzékbe vétel alapult.

38. Az NITC a következő okok miatt került fel a 2015/236 határozatban és a 2015/230 végrehajtási rendeletben szereplő listára (a továbbiakban: második jegyzékbe vétel):

„A National Iranian Tanker Company a részvényesei, az Iranian State Retirement Fund, az Iranian Social Security Organization, valamint az Oil Industry Employees Retirement and Savings Fund útján – amelyek államilag ellenőrzött szervezetek – pénzügyi támogatást nyújt az iráni kormánynak. Az NITC ezen túlmenően az egyik legnagyobb nyersolajszállító-üzemeltető a világon, továbbá az iráni nyersolaj egyik fő szállítója. Ennek megfelelően az NITC logisztikai támogatást nyújt az iráni kormánynak azáltal, hogy az iráni olaj szállítását végzi.”

39. Következésképpen az NITC ismételt jegyzékbe vétele két indokon alapult. Az első indok az NITC által az iráni kormánynak a részvényesein keresztül nyújtott pénzügyi támogatásra vonatkozott. Ez ugyanaz az indok volt, mint amelyre az első jegyzékbe vételnél hivatkoztak, némileg más megfogalmazással és kiegészítve az NITC három részvényes nyugdíjalapjának nevével. A második

42 Az ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslat 7. pontja.

43 Az ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslat 8. pontja. Lásd az „NITC I” ítélet 50. pontját.

44 Az ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslat 9. pontja.

45 Ismételt jegyzékbe vételről szóló javaslat 11. pontja (hivatkozva a következő időpontokban megjelent híradásokra [az említés sorrendjében]: 2012. június 21., 2012. április 17., 2013. december 11., 2012. november 15., 2012. április 16. [43. lábjegyzet és a fenti kísérszöveg] és 2014. július 11.).

46 HL 2015. L 39., 18. o.

47 HL 2015. L 39., 3. o.

48 2015/236 határozat, Melléklet, B. rész, Szervezetek, 140. pont.

49 2015/230 végrehajtási rendelet, Melléklet, B. rész, Szervezetek, 140. pont.

indok az NITC által az iráni kormánynak az iráni olaj szállítása révén megvalósuló gazdasági tevékenységén keresztül nyújtott logisztikai támogatásra vonatkozott. Az „NITC I” ítéletben a Törvényszék lényegében azt mondta ki, hogy önmagában az, hogy az NITC iráni olajat szállít, nem jelent az iráni kormánynak nyújtott pénzügyi támogatást, azonban a logisztikai támogatás vizsgálatára nem kérték fel.⁵⁰

40. 2015. február 16-án a Tanács értesítette az NITC-t a második jegyzékbe vételről.⁵¹

41. Meg kell jegyezni, hogy 2016. január 16-án a Tanács felfüggesztette az NITC 2015/236 határozatban való ismételt jegyzékbe vételét,⁵² a 2015/230 végrehajtási rendeletben⁵³ való ismételt jegyzékbe vételét pedig törölte.⁵⁴ Ez az E3/EU+3⁵⁵ és Irán közötti átfogó közös cselekvési terv⁵⁶ tágabb kontextusában történt, amely terv hosszú távú megoldást kínál az iráni atomenergiával kapcsolatos kérdésekre, és Irán atomprogramjával szembeni, az ENSZ BT és az EU által elfogadott szankciók, valamint nemzeti szankciók átfogó feloldását tartalmazza.⁵⁷

III. A Törvényszék előtti eljárás és az „NITC II” ítélet

42. 2015. április 24-én az NITC keresetet indított a Törvényszék előtt, a vele szemben hozott megtámadott intézkedések megsemmisítését kérve.

43. Szintén 2015. április 24-én az NITC ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtott be a vele szemben hozott megtámadott intézkedések alkalmazásának felfüggesztését kérve.

A. A Törvényszék elnökének végzése az „NITC II” ítéletben

44. A National Iranian Tanker Company kontra Tanács ügyben 2015. július 16-án hozott végzésében (T-207/15 R, EU:T:2015:535) (a továbbiakban: „NITC II” végzés) a Törvényszék elnöke elutasította az NITC ideiglenes intézkedés iránti kérelmét, megállapítva, hogy az érdekek mérlegelésével és a sürgősség hiányával kapcsolatos feltételek nem teljesültek.⁵⁸ A Törvényszék elnöke ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy a *fumus boni iuris* feltételei fennállnak, mivel a felek érveiből az derült ki, hogy a Charta 47. cikkének és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 13. cikkének hatályát illetően jogi nézeteltérés áll fenn, amely rendelkezések mindegyike az elnök szerint a hatékony jogorvoslatához való jogot, vagyis a hatékony bírói jogvédelmet fogalmazza meg „a gyakorlatban és jogilag is”⁵⁹.

45. Mivel az „NITC II” végzés megjelenik a felek jelen ügyben előterjesztett érveiben, ebben a pontban bemutatom az elnök indokolását.

⁵⁰ Lásd: a fenti 25. pont.

⁵¹ „NITC II” ítélet, 32. pont.

⁵² 2010/413 határozat módosításáról szóló, 2015. október 18-i (KKBP) 2015/1863 tanácsi határozat (HL 2015. L 274., 174. o.) 1. cikkének (16) bekezdése.

⁵³ A 267/2012 rendelet végrehajtásáról szóló (EU) 2015/1862 tanácsi végrehajtási rendelet (HL 2015. L 274., 161. o.) 1. cikke.

⁵⁴ A 2015/1863 határozat alkalmazása kezdetének időpontjáról szóló, 2016. január 16-i (KKBP) 2016/37 tanácsi határozat (HL 2016. L 11. I., 1. o.); Értesítés a 267/2012 rendelet módosításáról szóló (EU) 2015/1861 tanácsi rendelet és a 2015/1862 tanácsi végrehajtási rendelet alkalmazása kezdetének időpontjáról (HL 2016. CI 15., 1. o.).

⁵⁵ Kína, Franciaország, Németország, az Oroszországi Föderáció, az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok, az Unió főképviseletével.

⁵⁶ Elérhető: <http://www.consilium.europa.eu/hu/policies/sanctions/iran/jcpoa-restrictive-measures/>

⁵⁷ Lásd: Tájékoztató az átfogó közös cselekvési terv keretében feloldandó uniós szankciókról, Brüsszel, 2016. január 16., legutóbb frissítve 2017. augusztus 3-án, SN 10176/1/17 REV 1., elérhető a fenti 55. lábjegyzetben.

⁵⁸ A Törvényszék elnökének 2015. július 16-i National Iranian Tanker Company kontra Tanács ügyben hozott végzése, T-207/15 R, EU:T:2015:535 (a továbbiakban: „NITC II” végzés), 59., 80. és 81. pont.

⁵⁹ „NITC II” végzés, 43. pont (idézve a következőkből: az EJEB, 2007. november 13-i Ramadhi és társai kontra Albánia ítélet, CE:ECHR:2007:1113JUD003822202R, 48. pont) és 50. pont.

46. A Törvényszék elnöke egyebek mellett azt jegyezte meg, hogy ha a Tanács hivatkozhat az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatra annak érdekében, hogy úgy igazítsa ki azokat a jogellenességre vonatkozó megállapításokat, amelyek miatt valamely korlátozó intézkedést megsemmisítettek, hogy a korábbi intézkedés gyakorlati hatásaival megegyező új intézkedést fogad el, miközben a tényszerű helyzet lényegében nem változott, ezzel a Tanács fellebbezések folyamatos benyújtásával hatályában zavartalanul fenn tudna tartani egy sor korlátozó intézkedést, még úgy is, hogy az említett intézkedések és megsemmisítésük alapjául szolgáló ténybeli körülmények lényegében nem változtak.⁶⁰

47. A Törvényszék elnöke szerint ez a helyzet felvetette azt a kérdést, hogy a hatékony jogorvoslathoz való jog szükségessé tesz-e egy jogvesztő határidőt, amely alapján a Tanácsnak az első jegyzékbe vétele során fel kell tüntetnie az összes indokot és bizonyítékot, megakadályozva ezzel, hogy ha az uniós bíróságok kifogásolják ezeket az indokokat és bizonyítékokat, a Tanács ezeket felhasználja ugyanazon fél ismételt jegyzékbe vételének igazolására. Az elnök rámutatott arra, hogy a jelen ügy a jelek szerint azt bizonyítja, hogy szükség van ilyen jogvesztő határidőre, mivel az NITC-nek az iráni olaj szállítása révén megvalósuló gazdasági tevékenysége és az NITC részvényeseinek összetétele nem változott a 2012. évi első jegyzékbe vétel és a 2015. évi ismételt jegyzékbevitel időpontja között. Azt is megjegyezte, hogy az ismételt jegyzékbe vételt alátámasztó bizonyítékok, amelyekre a Tanács észrevételeiben hivatkozott, korábbi keltezésűek, mint az NITC első jegyzékbe vétele, kivéve egy későbbi dokumentumot, amely nem tartalmazott semmi újdonságot.⁶¹

48. A Törvényszék elnöke emellett azt állította, hogy az NITC nem állíthatta, hogy az „NITC I” ítélet szigorú értelemben véve jogerős lett volna, mivel az elfogadás idejénél fogva az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozat az NITC gazdasági tevékenységének eltérő időszakára vonatkozott, mint az első jegyzékbe vétel. Megállapította, hogy az említett tevékenység (iráni olaj szállítása) ennek ellenére lényegében továbbra sem változott és az időszakokban megfigyelhető különbségeket az NITC ismételt jegyzékbe vétele okozta, amit a Tanács olyan ténybeli alapon fogadott el, amely lényegében szintén nem változott. Ezért úgy tekinthetjük, hogy a jogerő kizárólag azért volt kizárva, mivel a Tanács mesterségesen meghosszabbította az NITC-vel szembeni korlátozó intézkedéseket, olyan bizonyítékokat bemutatva, amelyekre az első jegyzékbe vétel idején is hivatkozni lehetett volna. Megjegyezte, hogy egy ilyen megközelítés, még ha nem is összeegyeztethetetlen a jogerővel, hozzájárulhat az NITC hatékony jogorvoslathoz való jogának megsértéséhez.⁶²

49. A Törvényszék elnöke szerint ebből az következik, hogy egyfelől a hatékony jogorvoslathoz való jog fényében szükséges lehet, hogy az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatot megszorítóan értelmezzük. Másfelől, azt állíthatjuk, hogy a hatékony jogorvoslathoz való jog hatályát nem lehet indokolatlanul egy ideiglenes intézkedéssel egybekötött megsemmisítés iránti keresetre korlátozni, mivel valamely fél kártérítési keresetet indíthatott. A Törvényszék feladata, hogy az alapeljárásban ebben a kérdésben döntést hozzon.⁶³

B. A Törvényszék „NITC II” ítélete

50. A Törvényszék a „NITC II” ítéletében teljes terjedelmében elutasította az NITC által benyújtott megsemmisítés iránti keresetet.

⁶⁰ „NITC II” végzés, 43. és 44. pont.

⁶¹ „NITC II” végzés, 45. és 46. pont.

⁶² „NITC II” végzés, 47. pont.

⁶³ „NITC II” végzés, 48. és 49. pont.

51. Az NITC öt jogalapot terjesztett elő, amelyek közül a jelen ügyben az első a leginkább releváns, amely a jogerő, a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvének, valamint a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jognak az állítólagos megsértésére vonatkozik.⁶⁴ A Törvényszék ezt a jogalapot a következő indokok alapján utasította el.

52. Először is, a jogerőt illetően a Törvényszék úgy vélte, hogy a Tanács által a megtámadott intézkedések alátámasztásául hivatkozott egyik indok és bizonyíték eltért azoktól, amelyeket az „NITC I” ügyben a Törvényszék elé terjesztettek, és így az NITC ismételt jegyzékbe vétele nem sértette az említett elvet.⁶⁵

53. A pénzügyi támogatást illetően a Törvényszék megállapította, hogy a Tanács olyan új dokumentumokra hivatkozott, amelyek nem szerepeltek az aktában az első jegyzékbe vétel idején, és amelyekről a Törvényszék az „NITC I” ítéletben nem hozott döntést.⁶⁶ Úgy vélte, hogy annak ellenére, hogy a Tanács olyan bizonyítékokra hivatkozott, amely többnyire az első jegyzékbe vétel előtti időpontra vonatkoztak, a Tanács nem marasztalható el emiatt, mivel a valamely féllel szembeni indok megalapozásához szükséges bizonyíték megszerzése néha nehéznek bizonyulhat a Tanács számára, különösen azért, mert az ilyen bizonyítékok szolgáltatását illetően függ a tagállamok gondosságától.⁶⁷ Ezért előfordulhat, hogy a Tanács a valamely jegyzékbe vétel indokainak alátámasztásához szükséges bizonyítékot csak a jegyzékbe vételről való döntést követően szerzi meg; habár ezek a körülmények nem szüntetik meg az első jegyzékbe vételről szóló határozat szabálytalanságát, ahhoz elegendőek lehetnek, hogy jogszerűvé tegyenek egy olyan, későbbi ismételt jegyzékbe vételről szóló határozatot, amelyet ugyanazon indokokkal fogadtak el, mint amelyekre az első jegyzékbe vétel idején hivatkoztak, amennyiben a Tanács által megszerzett bizonyíték jogilag megkövetelt módon megalapozza ezeket az indokokat.⁶⁸

54. Ezenfelül a logisztikai támogatást illetően a Törvényszék megállapította, hogy annak ellenére, hogy az említett jogalapot alátámasztó ténybeli körülményeket, nevezetesen az NITC-nek az iráni olaj szállítása terén végzett tevékenységeit, a Tanács terjesztette elő a tárgyaláson az előző ügyben a pénzügyi támogatással kapcsolatos jogalap alátámasztásaként, a Törvényszék semmilyen módon nem vizsgálta, hogy az NITC részéről az iráni energiaágazatban való részvétel az iráni kormánynak nyújtott logisztikai támogatásnak minősül-e.⁶⁹ A Törvényszék elutasította továbbá az NITC azon érvelését, hogy a Tanácsnak az első jegyzékbe vétel során hivatkoznia kellett volna a logisztikai támogatásra, mivel egyetlen indok is elegendő annak igazolásához, hogy valamely felet a szóban forgó jegyzékek valamelyikére felvesznek; így a Tanács szabadon választhatja ki azt az indokot, amelyet a leginkább relevánsnak vél, és az ezen indok kiválasztása során esetlegesen ejtett hiba nem akadályozza meg, hogy később hivatkozzon egy olyan indokra, amelyre az első jegyzékbe vétel idején is hivatkozhatott volna.⁷⁰

55. Másodszer, a jogbiztonságot és a bizalomvédelem elvét illetően a Törvényszék megállapította, hogy annak ellenére, hogy a Tanács nem fellebbezett az „NITC I” ítélet ellen és nem vette ismételtlen jegyzékbe az NITC-t a fellebbezési határidőn belül, ez nem eredményezhette azt, hogy az NITC-nek jogos elvárásai legyenek arra vonatkozóan, hogy nem fogják ismételtlen jegyzékbe venni, a Tanács pedig nem volt köteles az említett határidőn belül ismételtlen jegyzékbe venni.⁷¹

64 „NITC II” ítélet, 39. pont.

65 „NITC II” ítélet, 45., 46., 50. és 55. pont.

66 „NITC II” ítélet, 51. pont.

67 „NITC II” ítélet, 52. pont.

68 „NITC II” ítélet, 52. pont.

69 „NITC II” ítélet, 53. pont.

70 „NITC II” ítélet, 54. pont.

71 „NITC II” ítélet, 56–60. pont.

56. Végezetül a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jogot illetően a Törvényszék megállapította, hogy az NITC ismételt jegyzékbe vétele semmiképpen nem vonta kétségbe az „NITC I” ítélet alapjául szolgáló ügyben indított kereset hatékonyságát.⁷² Három okkal indokolták ezt.

57. Először is, az első jegyzékbe vételt visszamenőlegesen törölték az Unió jogrendjéből, minek eredményeképpen az NITC-t úgy tekintették, mintha az „NITC I” ítéletet megelőző időszakban nem szerepelt volna az adott jegyzékben.⁷³

58. Másodszor, az NITC által hivatkozott elvek (a jogerő, a bizalomvédelem elve és a jogbiztonság) egyike sem zárja ki az ismételt jegyzékbe vételét, és amennyiben az NITC-vel szembeni bizonyíték elegendő volt ahhoz, hogy az ismételt jegyzékbe vételt igazolja, az első jegyzékbe vétel megsemmisítése nem minősült olyan tényezőnek, amely alkalmas arra, hogy az ismételt jegyzékbe vétel jogszerűségét kétségbe vonja.⁷⁴

59. Harmadszor, az első jegyzékbe vételnek az „NITC I” ítélet általi megsemmisítése kártérítési kereset alapjául szolgálhat.⁷⁵ A Törvényszék hangsúlyozta, hogy amikor a Tanács úgy dönt, hogy az első jegyzékbe vételt semmissé nyilvánító ítéletet követően valamely felet ismételten jegyzékbe veszi, a Tanácsnak „különösen szigorúnak” kell lennie az ismételt elbírálás során, hogy biztosítani lehessen, hogy az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozatot nem érintik a semmissé nyilvánító ítéletben meghatározott ugyanazon szabálytalanságok, valamint meg lehessen akadályozni, hogy az adott felet másodszor is indokolatlanul korlátozó intézkedéseknek vessék alá.⁷⁶ Következésképpen a Törvényszék azzal érvelt, hogy ha megállapítást nyerne, hogy az NITC ismételt jegyzékbe vétele ugyanazon szabálytalanságok miatt téves, mint amelyeket a „NITC I” ítéletben megjelöltek, azt, hogy a Tanács nem teljesítette a „szigorúság követelményét”, figyelembe lehetne venni a jogellenes magatartásának értékelésekor egy későbbi kártérítési keresetben, és így a Törvényszék az „NITC I” ítéletben tett azon megállapítása, hogy az első jegyzékbe vétel jogellenes volt, megkönnyítheti a kártérítés megítélését az NITC számára, egy későbbi és igazolatlan ismételt jegyzékbe vétel eredményeként.⁷⁷

IV. A Bíróság előtti eljárás

60. 2016. november 24-i fellebbezésével az NITC azt kéri a Bíróságtól, hogy helyezze hatályon kívül az „NITC II” ítéletet és semmisítse meg a megtámadott intézkedéseket, amennyiben azok az NITC-re vonatkoznak, másodlagosan pedig, hogy mondja ki, hogy a módosított 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének c) pontja és a módosított 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének d) pontja jogellenesség miatt alkalmazhatatlan, amennyiben e jogi aktusok az NITC-re vonatkoznak. Az NITC emellett azt kéri a Bíróságtól, hogy kötelezze a Tanácsot a fellebbezési költségek és a Törvényszék előtti eljárás költségeinek megfizetésére.

61. A Tanács azt kéri a Bíróságtól, hogy utasítsa el a fellebbezést, vagy másodlagosan, ha a Bíróság úgy dönt, hogy az „NITC II” ítéletet hatályon kívül helyezi, és maga hozza meg az eljárást befejező ítéletet, utasítsa el a megsemmisítés iránti kérelmet és állapítsa meg alkalmazhatatlanságát. Az NITC emellett azt kéri a Bíróságtól, hogy kötelezze a Tanácsot a fellebbezési költségek megfizetésére.

62. Az NITC és a Tanács részt vett a Bíróság előtt 2018. január 24-én tartott tárgyaláson.

72 „NITC II” ítélet, 62. pont.

73 „NITC II” ítélet, 63. pont.

74 „NITC II” ítélet, 64. pont.

75 „NITC II” ítélet, 65. pont.

76 „NITC II” ítélet, 66. pont.

77 „NITC II” ítélet, 67. pont.

V. Az első fellebbezési jogalap, amely a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem és a véglegesség elvének, valamint a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jognak az állítólagos megsértésére vonatkozik

A. A felek érvei

63. Első fellebbezési jogalapjában az NITC arra kéri a Bíróságot, hogy alakítsa úgy az ítélkezési gyakorlatát, hogy a Tanács jegyzékbevételei hatáskörét oly módon korlátozza, hogy ne tudjon ismételt korlátozó intézkedéseket elfogadni valamely féllel szemben ugyanazon jegyzékbevételei kritérium és ugyanazon tényállási elemek alapján, amelyeket az uniós bíróságok valamely korábbi ítéletben érdemben elutasítottak. Az NITC azzal érvel, hogy erre szükség van ahhoz, hogy a feleknek a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való joguk biztosítva legyen. Emellett a Tanács abban a helyzetben van, hogy vissza tud tartani vagy „elraktározhat” jogi vagy ténybeli érveket és így olyan visszaélésszerű pereskedést folytathat, amely az első jegyzékbe vétel érvénytelenségét megállapító ítélettel kapcsolatosan megfoszt valamely felet a hatékony jogorvoslathoz való jogtól. A jelenlegi jog és ítélkezési gyakorlat egy „végtelen pereskedést” hoz létre, amely miatt a fél örökösen kénytelen visszatérni a bíróságok elé. Emellett az NITC azt állítja, hogy a kártérítések korlátozott hozzáférhetősége, valamint amiatt, hogy az uniós bíróságok nem hajlandók ideiglenes intézkedést hozni a korlátozó intézkedések vonatkozásában, még fontosabb, hogy a Bíróság hatékony jogorvoslathoz való jogot biztosítson ezekben az eljárásokban.

64. Az NITC először is hangsúlyozza jelen ügy konkrét körülményeit, amelyek a következők: 1) a Törvényszék az NITC javára az első jegyzékbe vételt érdemben megsemmisítő jogerős ítéletet hozott; 2) az NITC-vel szembeni tényállási elemek az említett eljárás óta lényegében nem változtak; és 3) az NITC ismételt jegyzékbe vételéhez felhasznált, az első jegyzékbe vétel idején elő nem terjesztett további bizonyítékok kellő gondosság mellett mindvégig a Tanács rendelkezésére álltak.

65. E tekintetben az NITC hangsúlyozza, hogy az ismételt jegyzékbe vételéhez felhasznált tényállási elemek ugyanazok a tényállási elemek, mint amelyekre a Tanács eredménytelenül hivatkozott az első jegyzékbe vétel igazolása érdekében, vagyis hogy az NITC támogatást nyújt az iráni kormánynak, mivel, először is, részvényesei (bizonyos iráni nyugdíjalapok) állítólag a kormány ellenőrzése alatt állnak; másodsor pedig az iráni kormány számára jelentős bevételi forrást jelentő iráni olaj fontos szállítója. A Tanács csupán „átcímkezte” ugyanazokat a tényállási elemeket pénzügyi támogatásról logisztikai támogatásra. Mivel a szóban forgó jegyzékbevételei kritérium egy nem kimerítő felsorolást tartalmaz azon támogatásfajtákról, amelyeket az iráni kormánynak nyújtani lehet, az NITC azt állítja, hogy a Tanács ugyanazon tényállási elemek alapján újra és újra ismételt jegyzékbe veheti, minden alkalommal más és más címkéket alkalmazva, függetlenül attól, hogy milyen gyakran jár sikerrel a Törvényszék előtt.

66. Az NITC emellett azt állítja, hogy a Tanács által az ismételt jegyzékbe vétel idején hivatkozott minden lényegi információ az internetről származó vagy az NITC által az NITC és az Unió közötti levélváltás során közölt dokumentum volt. Az NITC emellett azt állítja, hogy amennyiben a dokumentumok a Tanács számára elérhetőek voltak az első jegyzékbe vétel előtt, a Tanács és a tagállamok egymásnak lojális együttműködéssel tartoznak és ezért a Tanácsnak biztosítania kell, hogy a tagállamok összegyűjtötték minden elérhető bizonyítékot ahhoz, hogy a Tanács az első jegyzékbe vétel idején érveit előadhassa.

67. Másodsor, az NITC fenntartja, hogy el kellene fogadni a Törvényszék elnöke által a „NITC II” ítéletben felvetett javaslatot, miszerint az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatot megszorítóan kell értelmezni. Ez azt jelenti, hogy egy jogvesztő határidőt kell bevezetni, amely alapján a Tanácsnak az első jegyzékbe vétele során fel kell tüntetnie az összes indokot és bizonyítékot, megakadályozva ezzel, hogy a Tanács ezeket felhasználja ugyanazon fél ismételt jegyzékbe vételének igazolására, ami az NITC szerint a helyes megközelítés. Az NITC kritikával illeti a Törvényszéket,

amiért nem foglalkozott ezekkel a kérdésekkel az „NITC II” ítéletben, és amiért szűken értelmezte a hatékony jogorvoslathoz való jogot. Az EUMSZ 266. cikket illetően az NITC továbbá vitatja a Tanács azon állítását, miszerint utólag visszatekintve és a „NITC I” ítélet fényében az NITC által nyújtott logisztikai támogatást az olajszállítási gazdasági tevékenység alapján vizsgálta, azt állítva, hogy a Tanács az „NITC I” ítéletben a Törvényszék előtt a pénzügyi támogatás nyújtásával összefüggésben már korábban eredménytelenül érvelt az ilyen tevékenység alapján.

68. Harmadszor, az NITC úgy véli, hogy annak ellenére, hogy a jogerő elve a jelen ügghöz nem szorosan kapcsolódik, a hatékony jogorvoslathoz való jog és egyéb hivatkozott elvek megkövetelik, hogy a Tanács, amennyiben nincs kényszerítő közérdek, a peres eljárásban felhasználandó „összes érvét” egyszerre előadja.⁷⁸ Hangsúlyozza, hogy ez a határidő így nem lenne abszolút, és még ha egyes ügyekben esetleg indokolatlanul kedvez valamely félnek, ez a megközelítés nem térne el attól, amelyet a Bíróság az ítélkezési gyakorlatában másfajta eljárási korlátok, például a határidők vonatkozásában alkalmaz, és ilyen megszorítások hiányában a magánfelek számára a korlátozó intézkedésekre vonatkozó ügyek mindenképpen súlyos következményekkel járnak.

69. Negyedszer, az NITC meglepőnek találja, hogy a Tanács nem kísérli meg, hogy az ismételt jegyzékbe vétellel kapcsolatos magatartását megmagyarázza vagy igazolja, és azzal érvel, hogy a Tanács tévesen hivatkozik a Kadi, OMPI és Interporc ügyre.

70. Ötödször, az NITC felhívja a figyelmet az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésére és 13. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatára, és hangsúlyozza, hogy a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jognak a gyakorlatban és jogilag is érvényesülnie kell.

71. A Tanács elutasítja az NITC állítását, miszerint a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem és a véglegesség elve, valamint a hatékony jogorvoslat alapján nem fogadhatja el az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozatát ebben az ügyben.

72. Először is, a Tanács azzal érvel, hogy a Kadi, OMPI és Interporc ügyek alapján nincs olyan követelmény, mely szerint a Tanácsnak az első jegyzékbe vétel idején minden lehetséges indokra és bizonyítékokra hivatkoznia kell, vagy hogy valamely jegyzékbe vételről szóló új határozat indokolásának olyan későbbi tényekre és körülményekre kellene korlátozódnia, amelyek csak az első jegyzékbe vételt követően váltak elérhetővé.

73. Másodszer, a Tanács az EUMSZ 266. cikkre hivatkozik, miszerint az érintett intézménynek kell meghoznia az uniós bíróságok döntéseinek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket. A Tanács e tekintetben hangsúlyozza, hogy a Tanács, nem pedig a Bíróság feladata az összes esetlegesen releváns tény felülvizsgálata annak eldöntéséhez, hogy az érdekelt felet ismételten fel kell-e venni a jegyzékbe. A Tanács hangsúlyozza továbbá, hogy az EUMSZ 266. cikk szerinti felülvizsgálat hatálya eltér attól, amit a „common law” rendszerekben találunk, és nem lehetséges az NITC azon kísérlete, miszerint az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatot a korlátozó intézkedések terén korlátozni kell.

74. Harmadszor, a Tanács vitatja az NITC azon állítását, miszerint egyszerűen ugyanazt a tényállást pénzügyi támogatásról logisztikai támogatásra minősítette, és azt állítja, hogy a logisztikai támogatás egy teljesen különálló indok. A Tanács azt állítja, hogy tanul a korlátozó intézkedésekre vonatkozó ítélkezési gyakorlatból és utólag visszatekintve megvizsgálhatta volna a logisztikai támogatást az első

78 Beadványaiban az NITC megállapítja, hogy ezt az Egyesült Királyságnak a polgári peres eljárások összefüggésében kialakult releváns ítélkezési gyakorlata ihlette, példaként hivatkozva a következő ítéletekre: Henderson kontra Henderson (1843) 3 Hare 100; Johnson kontra Gore Wood [2002] 2 AC 1.

jegyzékbe vétel idején. Ugyanakkor véleménye szerint jogában állt az NITC által nyújtott támogatást a részvényeseken keresztül nyújtott pénzügyi támogatásnak minősíteni, és ezért tüntette ezt fel az első jegyzékbe vétel során, és nem köteles meghatározni minden egyes lehetséges támogatási indokot, amelyet egy adott szervezet vélhetően az iráni kormány részére nyújtott.

75. Negyedszer, a Tanács fenntartja, hogy nem jár el visszaélészerűen, amikor az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozatokat elfogadja, amint azt az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekre vonatkozó gyakorlat is bemutatja. Emellett azt állítja, hogy kártérítési keresetre akkor van lehetőség, ha a Tanács egy olyan ismételt jegyzékbe vételről szóló határozatot fogadna el, amely figyelmen kívül hagy az uniós bíróság által hozott valamely korábbi ítéletet.

76. Ötödször, a Tanács fenntartja, hogy az „NITC II” végzés pusztán azt jelezte, hogy a felek között jogi nézeteltérés állt fenn, amelyet az érdemi eljárásban meg kell vizsgálni; nem állapította meg, hogy az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozat megsértette az NITC hatékony jogorvoslathoz való jogát.

B. Elemzés

77. A következő elemzés alapján úgy vélem, hogy az első fellebbezési jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani. Habár azon az állásponton vagyok, hogy a jelen fellebbezés nem oldható meg a Kadi, OMPI és Interporc ügyekre való hivatkozással, valamint hogy a Tanács által hozott korlátozó intézkedéseket korlátozza a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jog, ideértve az EJEB-nek az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésére és 13. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlat is, úgy vélem, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor megállapította, hogy az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozat megfelelt a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jognak, vagy hogy más módon tévesen alkalmazta volna az uniós jogot.

78. Elemzésem három fő részből áll.

79. Először is néhány előzetes észrevételt teszek annak érdekében, hogy a jelen fellebbezéssel kapcsolatban a Bíróság előtt lévő releváns jogi kérdéseket megfogalmazzam.

80. Másodszor értékelem a Kadi, OMPI és Interporc ügyeknek a jelen fellebbezés körülményei közötti alkalmazását.

81. Harmadszor megvizsgálom a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jogot, figyelembe véve a következőket: a) a Bíróságnak az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlata; b) az EJEB-nek az EJEE 6. cikke (1) bekezdésére és 13. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlata; c) a jelen ügy körülményeire való alkalmazása.

1. Előzetes észrevételek

82. Első ránézésre az első fellebbezési jogalap által felvetett kérdés megtévesztően egyszerűnek tűnhet.⁷⁹ A Bíróságnak a jogerő, jogbiztonság és a bizalomvédelem elvére vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlatát a Törvényszék az „NITC II” ítéletben meghatározta és véleményem szerint helyesen alkalmazta. Az sem vonható kétségbe, hogy a Bíróságnak a hatékony jogorvoslathoz való jogra vonatkozó ítélkezési gyakorlata szerint az NITC nem fordulhat bírósághoz a megtámadott

⁷⁹ A megfogalmazást Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ügyre vonatkozó indítványából kölcsönöztem, C-310/97 P, EU:C:1999:36, 2. pont.

intézkedések felülvizsgálata érdekében.⁸⁰ Ezenfelül a Bíróságnak az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlata, amely rendelkezés értelmében a megsemmisített jogi aktust kibocsátó intézmény köteles megtenni a jogi aktust semmisnek nyilvánító ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket,⁸¹ az érintett intézmény mérlegelésére bízva, hogy az hogyan válaszol.⁸²

83. Közelebbről vizsgálva azonban a jelen fellebbezésben felvetett kérdések kényesebb és összetettebb kérdések.

84. Egyszerűen szólva, a jelen fellebbezéshez meg kell vizsgálni, hogy az EUMSZ 266. cikk alapján az uniós intézményeknek biztosított jogkör, abban a vonatkozásban, hogy valamely uniós bírósági ítéletben meghatározott jogsértés orvoslása érdekében mit kötelesek megtenni, csorbítja-e a Charta 47. cikkében biztosított hatékony jogorvoslathoz való jogot, az EJEB-nek az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésére és 13. cikkére vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlatának fényében értelmezve. A Tanács jelen ügyben hozott azon határozata, miszerint ismételt jegyékbe veszi az NITC-t, miután a Törvényszék az első jegyékbe vételt érvénytelennek nyilvánította, élesen megvilágítja ezt a kérdést.

85. Ezért véleményem szerint a jelen fellebbezésben felvetett fő kérdés lényegében arra irányul, hogy a Bíróságnak pontosítania kell-e az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatát a Charta 47. cikke által biztosított hatékony jogorvoslathoz való jog fényében, annak érdekében, hogy a magánjogi feleknek hatékony bírói jogvédelmet lehessen biztosítani az ismételt jegyékbe vétellel kapcsolatos határozatokra vonatkozó jogvitákban és talán ennél tágabb körben is.

86. A jelen ügy egyben az NITC által hivatkozott bizonyos elvek – a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem, valamint az ítéletek véglegességének elve – értelmezésére is vonatkozik. Különösen az NITC képviselői által a Bíróság előtti tárgyaláson előterjesztett észrevételek alapján a fenti állításokat azon érvelés alcsoportjának tekintem, miszerint az NITC jogosult volt a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslatra az első jegyékbe vételt illetően, azonban ezt nem kapta meg. Ezért ezeket csak annyiban vizsgálom, amennyiben az NITC által a Charta 47. cikkére vonatkozóan előterjesztett érvelés szempontjából relevánsak.

2. A Kadi, OMPI és Interporc ítélet a jelen fellebbezés körülményei között

87. Úgy vélem, hogy a jelen fellebbezés a következő okokból nem oldható meg a Kadi, OMPI és Interporc ügyek alapján.

88. Először is, a „Kadi I” ítéletben,⁸³ amely az ENSZ BT-nek a terrorizmus elleni küzdelemmel összefüggő határozatait végrehajtó uniós korlátozó intézkedések bírósági felülvizsgálatára vonatkozott, a Bíróság egyebek mellett kimondta, hogy mivel a Tanács nem tájékoztatta Y. A. Kadit a jegyékbe vételének indokairól, a jegyékbe vétel alapjául szolgáló bizonyítékokról, illetve nem biztosította számára a meghallgatáshoz való jogot, a védelemhez és a hatékony bírósági felülvizsgálathoz való

80 Lásd: 2015. október 6-i Schrems ítélet, C-362/14, EU:C:2015:650, 95. pont; 2017. május 16-i Berlioz Investment Fund ítélet, C-682/15, EU:C:2017:373, 44–59. pont; lásd még: Wathelet főtanácsnok Berlioz Investment Fund ügyre vonatkozó indítványa, C-682/15, EU:C:2017:2, 67. pont; Kokott főtanácsnok UBS Europe és társai ügyre vonatkozó indítványa, C-358/16, EU:C:2017:606, 77. pont.

81 Az EUMSZ 266. cikk első bekezdése a következőképpen szól: „Az az intézmény, szerv vagy hivatal, amelynek aktusait az Európai Unió Bírósága semmisnek nyilvánította, vagy amelynek mulasztását az Európai Unió Bírósága a Szerződésekkal ellentétesnek nyilvánította, köteles megtenni az Európai Unió Bírósága ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.”

82 Lásd: 2016. június 14-i Bizottság kontra McBride és társai ítélet, C-361/14 P, EU:C:2016:434, 52. és 53. pont. Lásd még az alábbi V.B. 3. a) pontot.

83 2008. szeptember 3-i Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-402/05 P és C-415/05 P, EU:C:2008:461 (a továbbiak: „Kadi I” ítélet).

alapvető joga sérült és a tulajdonhoz való alapvető jogát nem igazolhatóan korlátozták.⁸⁴ A Bíróság ezért megsemmisítette a szóban forgó intézkedéseket az Y. A. Kadit érintő részükben, azonban az ilyen intézkedések joghatásait egy legfeljebb három hónapos időszakra fenntartotta, hogy a Tanács orvosolni tudja a megállapított jogsértéseket.⁸⁵

89. E jogsértések orvoslása érdekében a Bizottság közölte Y. A. Kadival az ENSZ BT által előírt korlátozó intézkedések jegyzékébe való felvételének összefoglalt indokait, és biztosította számára a lehetőséget, hogy megjegyzést fűzzön ezekhez az indokokhoz, amelyet követően a Bizottság úgy vélte, hogy Y. A. Kadi jegyzékbe vétele indokolt volt, és ezzel fenntartotta a nevét a korlátozó intézkedéseket tartalmazó jegyzékben az indokkal, hogy az Al Kaida hálózattal összeköttetésben áll.⁸⁶ Más szavakkal, Y. A. Kadit nem távolították el a jegyzékből, mint az NITC-et.

90. Ezt követően Y. A. Kadi kifogásolta a jegyzékben tartását fenntartó korlátozó intézkedéseket, amelyeket a Törvényszék megsemmisített.⁸⁷ Miután az intézkedések Törvényszék előtti sikeres megtámadását követően a Bizottság, a Tanács és az Egyesült Királyság a „Kadi II” ügyben⁸⁸ fellebbezett a Bírósághoz, a Bíróság a fellebbezést elutasítva ismételten foglalkozott az ENSZ által végrehajtott uniós korlátozó intézkedések bírósági felülvizsgálatával kapcsolatos kérdésekkel és azzal, hogy Y. A. Kadi alapvető jogainak tiszteletben tartásához szükség volt-e a hivatkozott információk és bizonyítékok közlésére, mivel a Bizottság a jegyzékben tartásról az ENSZ BT által adott indokolás narratív beszámolója alapján döntött.⁸⁹ A Bíróság megállapította, hogy az indokok egyikére tekintettel, annak ellenére, hogy az 1992-ben történt tényállási elemek elegendőek lehettek volna Y. A. Kadi 2002-es eredeti jegyzékbe vételének igazolásához, ugyanezek a tények, amelyeket más módon nem támasztottak alá, nem igazolhatták a 2008 utáni jegyzékben tartást, tekintettel arra, hogy a két intézkedés időben milyen messze volt egymástól.⁹⁰

91. Következésképpen, mivel a „Kadi I” ügyben a jegyzékbe vételről szóló határozat egyáltalán nem tartalmazott indokolást, a „Kadi II” ügy az érintett uniós intézmény által Y. A. Kadi jegyzékben tartásának alátámasztása érdekében hivatkozott indokok és bizonyítékok a Bíróság által első alkalommal történő vizsgálatáról szólt. Ezért véleményem szerint a Bíróság a „Kadi II” ítéletben nem egy olyan ismételt jegyzékbe vételről szóló, a Tanács által olyan indokok és tényállási elemek alapján hozott határozat jogszerűségének értékelésével foglalkozott, amelyről az Unió bíróságai egy korábbi megsemmisítés iránti keresetben már határozatot hoztak.

92. Másodszor, az „OMPI II” ítéletről⁹¹ a Bíróság nem hozott ítéletet fellebbezés alapján, és az rá nem kötelező érvényű.

93. Mindamellet az említett ügyben a jegyzékbe vett szervezet megsemmisítés iránti keresetet indított a Tanács ismételt jegyzékbe vételre vonatkozó határozatával szemben az Unió által a terrorizmus elleni küzdelemre tekintettel hozott autonóm korlátozó intézkedésekkel összefüggésben. Első jogalapjukkal a felperesek azt állították, hogy az ismételt jegyzékbe vétel megsértette az EUMSZ 266. cikket és a

84 „Kadi I” ítélet, 333–371. pont.

85 „Kadi I” ítélet, 372–376. pont.

86 Lásd: Bot főtanácsnok Bizottság és társai kontra Kadi ügyre vonatkozó indítványa, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:176, 19–28. pont.

87 2010. szeptember 30-i Kadi kontra Bizottság ítélet, T-85/09, EU:T:2010:418.

88 2013. július 18-i Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518 (a továbbiakban: „Kadi II” ítélet).

89 Lásd: „Kadi II” ítélet, 103–134. pont.

90 Lásd: „Kadi II” ítélet, 156. pont.

91 2008. október 23-i People’s Mojahedin Organization of Iran kontra Tanács ítélet, T-256/07, EU:T:2008:461 (a továbbiakban: „OMPI II” ítélet), a fellebbezés a Bíróság elnökének 2009. június 3-i People’s Mojahedin Organization of Iran kontra Tanács végzésével, C-576/08 P, nem tették közzé, EU:C:2009:335 visszavonták. Volt egy harmadik ítélet, a 2008. december 4-i People’s Mojahedin Organization of Iran kontra Tanács ítélet, T-284/08, EU:T:2008:550, a fellebbezést a 2011. december 21-i Franciaország kontra People’s Mojahedin Organization of Iran ítélet, C-27/09 P, EU:C:2011:853, elutasította.

korábbi ítéletet,⁹² amellyel az Elsőfokú Bíróság az indokolás hiánya miatt (formai hibák) és a védelemhez való jog megsértése miatt (eljárási hibák) megsemmisítette a jegyzékbe vételről szóló eredeti határozatot.⁹³ A felperes egyebek mellett azzal érvelt, hogy az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozat ugyanazon a nemzeti határozaton és ugyanazokon a bizonyítékokon alapszik, mint amelyek a korábbi határozat alapjául szolgáltak, valamint hogy a Tanácsnak nem volt joga ilyen módon „újrahasználni” vagy „újrahasznosítani” ezeket a bizonyítékokat az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozat megalapozásához a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvére tekintettel.⁹⁴

94. A Törvényszék ezt a jogalapot elutasította, kimondva a következőt: „E tekintetben elegendő arra rámutatni, hogy a jogi aktus *formai és eljárásjogi hibák* miatti megsemmisítése semmiképpen nem sérti az e jogi aktust kibocsátó intézmény arra vonatkozó jogát, hogy a megsemmisített jogi aktusával megegyező ténybeli és jogi alapon új aktust fogadjon el, amennyiben ezáltal betartja azokat a *formai vagy eljárásjogi szabályokat*, amelyek megsértését szankcionálták, és az érdekeltek jogos bizalmát megfelelően tiszteletben tartja.”⁹⁵ Az Elsőfokú Bíróság azt is kimondta, hogy amennyiben bizonyítást nyerne is, hogy az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozat ugyanazon nemzeti határozaton és ugyanazon bizonyítékokon alapul, mint a korábbi határozat, nem lenne kihatása e határozat jogszerűségére, valamint hogy a felperesek bizalmát a jelen esetben megfelelően tiszteletben tartották.⁹⁶

95. Az „OMPI II” ítélet tehát egy olyan helyzetre korlátozódott, amelyben a jegyzékbe vételről szóló eredeti határozatot formai és eljárásjogi hibák miatt semmisítették meg. A jelen fellebbezésben szóban forgó első jegyzékbe vételre vonatkozóan, amelyet érdemi okok miatt semmisítettek meg, nem ez a helyzet.⁹⁷ Emellett, mivel az eredeti jegyzékbe vétel nem tartalmazott indokolást, az „OMPI II” ítélet egy olyan helyzetre vonatkozott, amelyben az Elsőfokú Bíróság az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozatban előterjesztett indokokat és bizonyítékokat első alkalommal értékelte.

96. Harmadszor, az Interporc ítélet⁹⁸ az uniós intézmények, és különösen a Bizottság dokumentumaihoz az akkori magatartási kódexe⁹⁹ alapján való hozzáférésről szólt. A peres eljárás hátterében az áll, hogy a felperes hozzáférést kért bizonyos olyan dokumentumokhoz, amelyek alapján a nemzeti hatóságok meghozták azon határozatukat, hogy tőle jövedéki adót hajtanak be.¹⁰⁰ Miután a felperes eredeti kérelmét elutasították, a Bizottság főtitkára határozatot fogadott el, amelyben a közérdek védelmére vonatkozó kivételre hivatkozva (bíróági eljárás) utasította el a megerősítő kérelmét,¹⁰¹ amely határozatot az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette, mivel az indokolás nem volt megfelelő.¹⁰²

92 2006. december 12-i Organisation des Modjahedines du peuple d’Iran kontra Tanács ítélet, T-228/02, EU:T:2006:384 (a továbbiakban: „OMPI I” ítélet), fellebbezést nem nyújtottak be.

93 „OMPI II” ítélet, 3., 50. és 52. pont.

94 „OMPI II” ítélet, 72. és 73. pont.

95 „OMPI II” ítélet, 75. pont (utalva a 65. pontra). Kiemelés tőlem.

96 „OMPI II” ítélet, 76. pont (utalva a 67. pontra).

97 Érdemes megjegyezni, hogy a „NITC I” ítéletben a Törvényszék az indokolási kötelezettség állítólagos megsértésére vonatkozó jogalap vizsgálatával összefüggésben hangsúlyozta, hogy az NITC azon állítása, miszerint részvényesei már nem tartanak fenn kapcsolatot az iráni kormánnyal, annak értékelésére vonatkozott, hogy a Tanács által előterjesztett indokok kellőképpen megalapozottak-e, és így a jegyzékbe vételről szóló határozat *érdemi jogszerűségét* érintette. Ez független volt attól a kérdéstől, hogy a jegyzékbe vételt indokolták-e, ami *lényeges eljárásjogi követelményre* vonatkozott. Lásd az „NITC I” ítélet 46. pontját.

98 2003. március 6-i Interporc Im- und Export kontra Bizottság ítélet, C-41/00 P, EU:C:2003:125 (a továbbiakban: Interporc).

99 A Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 1994. február 8-i 94/90/EK bizottsági határozat (HL 1994. L 46., 58. o.), amely a bizottsági és az ahhoz csatolt tanácsi dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről szóló magatartási kódexet hajta végre. Az említett határozatot az eljárásjogi szabályzatának módosításáról szóló, 2001. december 5-i 2001/937/EK, ESZAK, Euratom bizottsági határozat (HL 2001 L 345., 94. o.) hatályon kívül helyezte, hogy érvényre juttassa az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet (HL 2001 L 145., 43. o.) (a továbbiakban: 1049/2001 rendelet). Megjegyzem, hogy az említett rendelet a jelenlegi EUMSZ 15. cikk (3) bekezdésén alapul, amely a Charta 42. cikkével együtt az elsődleges uniós jog szintjén elismeri az uniós intézmények és szervezetek dokumentumaihoz való hozzáférés jogát.

100 1998. február 6-i Interporc kontra Bizottság ítélet, T-124/96, EU:T:1998:25 (a továbbiakban: „Interporc I” ítélet), 9–13. pont.

101 „Interporc I” ítélet, 14–18. pont.

102 „Interporc I” ítélet, 54–57. pont. Ezen ítélettel szemben fellebbezést nem nyújtottak be.

97. Az említett ítéletnek az EUMSZ 266. cikk szerinti végrehajtása során a főtítkár új határozatot fogadott el, ismét elutasítva a megerősítő kérelmet, azonban más indokkal, egy új indokra (az úgynevezett szerzőségi szabály),¹⁰³ valamint a közérdek védelmére (bíróági eljárás) hivatkozva.¹⁰⁴ A felperes megsemmisítés iránti keresetet indított az új határozattal szemben, azt állítva egyebek mellett, hogy a határozatot nem lehetett olyan indokra alapozni, amelyet az eredeti határozatban nem vizsgáltak.¹⁰⁵

98. Az Interporc ügyben a jelen Bírósághoz benyújtott fellebbezés során ezt az érvet elutasították. A Bíróság, miután figyelembe vette az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatot, megállapította, hogy mivel az első ítéletből az következik, hogy az eredeti határozat soha nem létezett és hogy a főtítkárnak az EUMSZ 266. cikk alapján újabb határozatot kellett hoznia, az Elsőfokú Bíróság helyesen döntött úgy, hogy a főtítkárnak jogában állt a hozzáférési kérelem teljes körű felülvizsgálata és így a későbbi határozatban hivatkozhatott olyan indokokra, amelyek nem szerepeltek az eredeti határozat indokolása között, vagyis a szerzőségi szabályra.¹⁰⁶ A Bíróság továbbá kimondta, hogy valamely teljes körű felülvizsgálat lehetősége azt is jelentette, hogy a főtítkárnak a későbbi határozatban nem kellett megismételnie minden elutasítási okot ahhoz, hogy olyan határozatot fogadjon el, amely a megsemmisítésről szóló ítéletet helyesen hajtja végre, hanem egyszerűen a határozatot azokra az indokokra kellett alapoznia, amelyeket ő, mérlegelési jogkörét gyakorolva, az ügyben alkalmazandónak ítélte.¹⁰⁷

99. Következésképpen, habár lehetne azzal érvelni, hogy az Interporc ítélet alátámasztja azt, hogy a Tanács mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy az NITC ismételt jegyzékbe vételének megalapozásához új jogalapot (jelen esetben a logisztikai támogatást) terjesszen elő, én azon a véleményen vagyok, hogy három nyomós okból különbözik az említett ügy a jelen fellebbezéstől.

100. Először is az Interporc ítélet eltérő kontextusban, az uniós intézmények dokumentumaihoz való hozzáférés kontextusában (és annak is korai fázisában) született, amelyben az uniós jogi háttér és az uniós célkitűzések különböznek a közös kül- és biztonságpolitika (a továbbiakban: KKBP) jogi háttérétől és célkitűzéseitől, amelyben az uniós korlátozó intézkedések elhelyezkednek. Ezen felül a felperes jogi helyzetére gyakorolt közvetlen következmények véleményem szerint súlyosabbak, ha a vele szembeni korlátozó intézkedések elrendeléséről van szó. Amint a Bíróság azt elismerte, a pénzeszközök befagyasztása jelentős negatív hatással van az érintett fél jogaira és szabadságaira.¹⁰⁸

101. Másodszor, az Interporc ügyben a Bíróság elé terjesztett jogi érvek különböznek a jelen fellebbezésben szereplőktől, és egyebek mellett az Interporc ügyben nem hivatkoztak a hatékony jogorvoslathoz való jog állítólagos megsértésére.¹⁰⁹ Véleményem szerint ez egyáltalán nem meglepő, figyelembe véve, hogy a Bíróság az Interporc ítéletet 2003. március 6-án hozta, közel 7 évvel azelőtt, hogy a Charta (a Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jei hatálybalépésével) kötelező erejűvé vált, vagyis egy olyan időpontban, amikor a Bíróság Chartára vonatkozóan még nem teljesen alakította ki ítélkezési gyakorlatát. Mindemellett hangsúlyoznám, hogy a Bíróság Interporc ítélete és néhány kapcsolódó ügy önmagában is kritikát váltott ki az uniós bíróságok előtti végeláthatatlan pereskedés

103 Akkor még hatályban volt; az 1049/2001 rendelet helyezte hatályon kívül.

104 1999. december 7-i Interporc kontra Bizottság ítélet, T-92/98, EU:T:1999:308 (a továbbiakban: „Interporc II” ítélet), 20. pont.

105 „Interporc II” ítélet, 52. pont.

106 Interporc ítélet, 31. pont.

107 Interporc ítélet, 32. pont.

108 Lásd: 2011. november 16-i Bank Mellī Iran kontra Tanács ítélet, C-548/09 P, EU:C:2011:735, 49. pont; 2013. május 28-i Abdulrahīm kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

109 Megjegyzem, hogy sem a „Kadi II” ítéletben, sem az „OMPI II” ítéletben nem hivatkoztak kifejezetten a hatékony jogorvoslathoz való jog megsértésére. A „Kadi II” ítélet a hatékony bírói jogvédelemhez való jog alapjául szolgáló eljárásjogi biztosítékra vonatkozott, lásd: „Kadi II” ítélet, 97–165. pont. A „Kadi I” ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a felperes hatékony jogorvoslathoz való joga sérült, azonban ez az ellenük felhozott bizonyítékokról való tájékoztatásuk elmulasztásán és a védelemhez való jogukon alapult, lásd: 349–351. pont. És habár az „OMPI II” ítéletben nem merült fel, a hatékony jogorvoslathoz való jogot az „OMPI I” ítélet, 89. és 94. pontjában elkülönítették a tisztességes eljáráshoz való jogtól.

lehetősége miatt, amely abból ered, hogy az ítélezési gyakorlat alapján az uniós intézmények egyszerre egy kivételi indokra hivatkozhatnak, miközben az uniós bíróságok az EUMSZ 263. cikk alapján nem adhatnak ki olyan végzést az érintett intézmények számára, amely a kért dokumentum bemutatására kötelezné őket.¹¹⁰

102. Harmadszor, az Interporc ítélet nem egy olyan helyzettel foglalkozott, amelyben valamely intézmény egy teljesen új határozatot fogadott el olyan tényállási elemeken alapuló indokkal, amelyeket egy korábbi megsemmisítés iránti ítéletben kifejezetten elutasítottak.

103. Ezen az alapon én nem vagyok meggyőződve arról, hogy a Kadi, az Ompi vagy az Interporc ítéletre egyértelműen hivatkozni lehetne a Tanács ismételt jegyzékbe vételre vonatkozó határozata szempontjából a jelen fellebbezés során.

3. A Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jog a jelen fellebbezés körülményei között

104. A Charta 47. cikkének első bekezdése szerint mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az említett cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. A Charta 47. cikkének második bekezdése további jogorvoslati jogokat határoz meg, ideértve azt is, hogy mindenkinek joga van a tisztességes eljáráshoz.

105. Először is emlékeztetek arra, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése alapján a Tanácsot kötik a Charta rendelkezései. A Charta 52. cikkének (3) bekezdése értelmében a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jog és tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében és 13. cikkében szerepelnek.¹¹¹ Ezt nem csak az EJEB szövege határozza meg, hanem az EJEB ítélezési gyakorlata is, amelynek fényében értelmezni kell a Charta 47. cikkét.¹¹²

106. Ennek megfelelően a Tanácsot a korlátozó intézkedések elfogadásakor, bármely más uniós intézkedésekhez hasonlóan köti a Charta 47. cikke. Ezenfelül az EJEB-nek az EJEE 6. cikk (1) bekezdésére és 13. cikkére vonatkozó ítélezési gyakorlat is tájékoztatást nyújt arról, hogy a Tanács mennyiben tartja be a Charta 47. cikkét a korlátozó intézkedések vonatkozásában. Az említett ítélezési gyakorlat során kialakított elveket a Bíróságnak az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélezési gyakorlatával együtt vizsgálom.

a) Az EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélezési gyakorlat

107. Amint azt már kifejtettem, az EUMSZ 266. cikk szerint az az intézmény, amelynek aktusait a Bíróság az EUMSZ 264. cikk alapján semmisnek nyilvánította, köteles megtenni a Bíróság ítéletében foglalt teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Ezek az intézkedések nem a jogi aktusnak az uniós jogrendből való kivonására irányulnak, mivel ez már a bíróság általi megsemmisítéssel bekövetkezik. Hanem mindenekelőtt a kérdéses jogi aktus által kiváltott, a kifogásolt jogellenességből adódó hatások megszüntetésére irányulnak.¹¹³

110 Lásd: Leonor Rossi és Patricia Vinagre e Silva, *Public Access to Documents in the EU* (Hart 2017), 59–62. o., 175–177. o., valamint 197–198. o. Megjegyzem, különösen a dokumentumokhoz való hozzáférés vonatkozásában az uniós bíróságok elutasították azt az igényt, hogy vizsgálják felül azon ítélezési gyakorlatukat, amely szerint az uniós bíróságok nem utasíthatják az uniós intézményt, egyebek mellett a Charta 47. cikk alapján; lásd: 2014. október 2-i Strack kontra Bizottság ítélet, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 145–148. pont; 2015. június 11-i McCullough kontra Cedefop ítélet, T-496/13, nem tették közzé, EU:T:2015:374, 16–28. pont.

111 A Charta 52. cikkének (3) bekezdése; Magyarázatok az Alapjogi Chartához (HL 2007. C 303., 17. o.) (a továbbiakban: magyarázatok), a 47. cikkre vonatkozó magyarázat, 29. és 30. o. Erre vonatkozik azon rendelkezés, hogy „az Unió joga kiterjedtebb védelmet” nyújthat a Charta 52. cikkének (3) bekezdése értelmében: lásd az Egenberger ügyre vonatkozó indítványom, C-414/16, EU:C:2017:851.

112 Az 52. cikkre vonatkozó magyarázat, 33. o. Lásd még: 2016. június 30-i Toma és Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, C-205/15, EU:C:2016:499, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat; Wathelet főtanácsnok Berlioz Investment Fund ügyre vonatkozó indítványa, C-682/15, EU:C:2017:2, 73. és 74. pont.

113 2006. június 7-i Österreichische Postsparkasse kontra Bizottság ítélet, T-213/01 és T-214/01, EU:T:2006:151, 54. pont.

108. Amint a Bíróság kimondta, az érintett intézmény az EUMSZ 266. cikk értelmében a megsemmisítést kimondó ítéletnek való megfelelés és ezen ítélet teljes mértékben való végrehajtása érdekében köteles figyelembe venni nemcsak ezen ítélet rendelkező részét, hanem az ítélet alapjául szolgáló és azt szükségképpen alátámasztó indokokat is, amelyek elengedhetetlenek a rendelkező rész pontos értelmének meghatározásához.¹¹⁴

109. A Bíróság ítélkezési gyakorlatában az is ennyire egyértelmű, hogy az EUMSZ 266. cikk szerinti kötelezettség teljesítése szempontjából az érintett intézmény mérlegelési jogkörrel rendelkezik a meghozandó szükséges intézkedés megválasztása tekintetében, annak érdekében, hogy a konkrét eset körülményeitől függően a megsemmisítést kimondó ítéletet végrehajtsa.¹¹⁵ Ahogy a Bíróság következetesen megállapította, nem az uniós bíróságok feladata, hogy az érintett intézmény helyébe lépve meghozza az ítéleteinek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.¹¹⁶ Ennek megfelelően az EUMSZ 266. cikket úgy is értelmezik, mint amely alapján az uniós bíróságok nem hozhatnak végzést és nem adhatnak ki utasítást az érintett intézménynek, hogy orvosolja a megsemmisítést kimondó ítéletben meghatározott jogellenességet.¹¹⁷

110. Ennek ellenére véleményem szerint a Bíróságnak az EUMSZ 266. cikk szerinti ítélkezési gyakorlata alapján az egy dolog, hogy az érintett intézmény mérlegelési jogkört kap annak megválasztására, hogy a megsemmisítést kimondó ítéletben meghatározott jogellenességeket hogyan orvosolja. Azonban egy egészen másik dolog e hatáskör oly módon való alkalmazása, amely révén a Charta 47. cikke tartalmát tekintve kiüresedik.

b) Az EJEB-nek az EJEE 6. cikke (1) bekezdésére és a 13. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlata

111. A Törvényszék az „NITC II” ítéletben az EJEB Hornsby kontra Görögország ítéletére¹¹⁸ hivatkozva úgy vélte, hogy a korlátozó intézkedések terén a hatékony jogorvoslathoz való jog „látszólagos” lenne, ha az uniós jogrend lehetővé tenné, hogy az uniós bíróságok valamely ítélete valamely fél számára hátrányos módon ne érvényesüljön, és így a Törvényszék ítéletének végrehajtását a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jog szempontjából az „eljárás” szerves részének kell tekinteni.¹¹⁹ Valójában a Hornsby kontra Görögország ítéletben az EJEB megállapította, hogy az EJEE 6. cikkének (1) bekezdése megtettesíti a „bírósághoz való jogot”, amelynek egyik vonatkozása a bírósághoz fordulás joga, és hogy elképzelhetetlen lenne, hogy az említett cikknek részletesen le kellene írnia a perbeli feleknek biztosított eljárási garanciákat – a tisztességes, nyilvános és gyors eljárásokat – a bírósági határozatok végrehajtásának védelme nélkül.¹²⁰

112. Az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított, bíróság előtti tisztességes tárgyaláshoz való jog hatályát illetően az EJEB kimondta, hogy ezt a jogot „az [EJEE] preambulumának fényében kell értelmezni, amely kimondja, hogy egyebek mellett a jog uralma a szerződő államok közös öröksége. A jog uralmának egyik alapvető vonatkozása a jobbiztonság elve, amely megköveteli egyebek mellett azt,

114 Lásd például: 2016. június 14-i Bizottság kontra McBride és társai ítélet, C-361/14 P, EU:C:2016:434, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

115 Lásd: 2016. január 28-i CM Eurologistik és GLS ítélet, C-283/14 és C-284/14, EU:C:2016:57, 76. pont; 2016. június 14-i Bizottság kontra McBride és társai ítélet, C-361/14 P, EU:C:2016:434, 52. és 53. pont, Sharpston főtanácsnok Bizottság kontra McBride és társai ügyre vonatkozó indítványa, C-361/14 P, EU:C:2016:25, 70. pont. Ezt hangsúlyozta Léger főtanácsnok az Interporc ügyre vonatkozó indítványában, C-41/00 P, EU:C:2002:162, 65–69. pont.

116 Lásd: Léger főtanácsnok Mattila kontra Tanács és Bizottság ügyre vonatkozó indítványa, C-353/01 P, EU:C:2003:403, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

117 Lásd például: 2014. október 2-i Strack kontra Bizottság ítélet, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 146. pont. Ez az ítélkezési gyakorlat illeszkedik az uniós bíróságok EUMSZ 263. cikk szerinti hatáskörének terjedelméhez, és kizárja, hogy az intézmények számára utasításokat adjanak, még abban az esetben is, ha arra vonatkozna, hogy az ítéleteiket hogyan kell betartani, lásd például: 1995. október 26-i Pevasa és Inpesca kontra Bizottság ítélet, C-199/94 P és C-200/94 P, EU:C:1995:360, 24. pont.

118 EJEB, 1997. március 19., Hornsby kontra Görögország ítélet, CE:ECHR:1997:0319JUD001835791, 40. és 41. pont.

119 „NITC II” ítélet, 61. pont.

120 Hornsby kontra Görögország ítélet, 40. pont. Lásd még: EJEB, 2017. július 25., Panorama Ltd és Miličić kontra Bosznia és Hercegovina ítélet, CE:ECHR:2017:0725JUD006999710, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

hogya ha a bíróságok végleg eldöntöttek egy kérdést, a döntésük ne legyen megkérdőjelezhető”¹²¹. Az EJEK továbbá a következőt mondta ki: „A jogbiztonság előfeltétele a jogerő elvének, vagyis az ítéletek véglegessége tiszteletben tartása elvének. Ez az elv azt mondja ki, hogy egyik fél sem kérheti valamely jogerős ítélet felülvizsgálatát csak azért, hogy az ügyet újratárgyalják és újból eldöntsék.”¹²²

113. Tekintettel a jogerő elvére, az EJEK hangsúlyozta, hogy „a jogerőnek az ítéletekre gyakorolt joghatásának a személyi és tárgyi hatályt illetően minden jogrendszerben vannak korlátjai”¹²³, és hogy „az állam feladata, hogy a jogrendszert úgy építse fel, hogy az egymással összefüggő eljárásokat megjelölje, és szükség esetén egyesítse őket, vagy pedig megtiltsa, hogy ugyanazon ügyben új eljárást lehessen indítani, annak érdekében, hogy a jogerős ítéleteket párhuzamos eljárásokban fellebbezésnek álcázva megkerüljék”¹²⁴.

114. Következésképpen az EJEK 6. cikkének (1) bekezdésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatában az EJEK olyan kérdésekkel foglalkozott, amelyekben valamely későbbi ítélet hatályon kívül helyezett egy már jogerős ítéletet, és egy keretet alkotott a jogbiztonság és a jogerő (az ítéletek véglegessége) alkalmazását illetően, amelyben az egyes összetevő elemeket felerősítette.

115. Például a Kehaya és társai kontra Bulgária ítéletben¹²⁵ azt a kérdést, hogy ugyanazon földterület az állam vagy a felperesek tulajdonában állt-e, egy későbbi eljárásban újra megvizsgálták és más döntés született.¹²⁶ Az EJEK úgy vélte, hogy ha „az állam kap egy »második esélyt«, hogy egy, peres eljárásban jogerős ítéletekkel már eldöntött kérdést újra elbíráljon”, ez „kiegyensúlyozatlan helyzet, és jogi bizonytalanságot szül”¹²⁷. Ezért megállapította, hogy a felpereseknek az EJEK 6. cikkének (1) bekezdése szerinti jogai sérültek amiatt, hogy a későbbi ítélet „egy teljes bírósági eljárást, amely jogerős bírói döntéssel zárult, [...] sőt, már végrehajtották, hatályon kívül helyezték”¹²⁸. Azzal, hogy az első eljárásban hozott jogerős döntést joghatásától megfosztották, az állami hatóságok megsértették az EJEK 6. cikkének (1) bekezdése szerinti jogbiztonság elvét.¹²⁹

116. Ezenfelül az Esertas kontra Litvánia ítélet¹³⁰ egy olyan helyzet szerepelt, amelyben az igények nem voltak azonosak, azonban pontosan ugyanarra a jogviszonyra vonatkoztak, ugyanazon, a jogvita eldöntése szempontjából döntő fontosságú körülmények között, azonban az igényekre vonatkozó határidő eltért.¹³¹ Az EJEK kimondta, hogy „egy olyan helyzet, ahol a tényállást már valamely jogerős határozat az egyik ügyben már eldöntötte, majd a bíróságok egy ugyanazon felek közötti új ügyben felülbírálják, hasonlóan ahhoz, amikor az eljárás újraindítását követően valamely kötelező és végrehajtható határozatot teljes egészében hatályon kívül helyeznek”¹³². Következésképpen megállapította, hogy egy ilyen helyzet szintén a jogbiztonság elvének megsértésének minősül az EJEK 6. cikkének (1) bekezdésével ellentétesen.¹³³

121 Lásd például: EJEK, 1999. október 28., Brumărescu kontra Románia ítélet, CE:ECHR:1999:1028JUD002834295, 61. pont; 2003. július 24-i Ryabykh kontra Oroszország ítélet, CE:ECHR:2003:0724JUD005285499, 51. pont; 2016. április 21-i Chengelyan és társai kontra Bulgária ítélet, CE:ECHR:2016:0421JUD004740507, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

122 EJEK, 2005. december 6-i Popov kontra Moldova (2. sz.) ítélet, CE:ECHR:2005:1206JUD001996004, 45. pont (hivatkozások kihagyva); lásd még például: 2016. október 27-i Vardanyan és Nanushyan kontra Örményország ítélet, CE:ECHR:2016:1027JUD000800107, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

123 Lásd például: EJEK, 2006. január 12., Kehaya és társai kontra Bulgária ítélet, CE:ECHR:2006:0112JUD004779799, 66. pont; 2014. január 16-i Brletić kontra Horvátország ítélet, CE:ECHR: 2014:0116JUD004200910, 43. pont.

124 EJEK, 2007. november 13., Driza kontra Albánia ítélet, CE:ECHR:2007:1113JUD003377102, 69. pont.

125 EJEK, 2006. január 12., Kehaya és társai kontra Bulgária ítélet, CE:ECHR:2006:0112JUD004779799.

126 Kehaya és társai kontra Bulgária ítélet, 59–60., 62., 67. és 68. pont.

127 Kehaya és társai kontra Bulgária ítélet, 69. pont.

128 Kehaya és társai kontra Bulgária ítélet, 70. pont.

129 Kehaya és társai kontra Bulgária ítélet, 70. pont.

130 EJEK, 2012. május 31., Esertas kontra Litvánia ítélet, CE:ECHR:2012:0531JUD005020806.

131 Esertas kontra Litvánia ítélet, 23. és 24. pont.

132 Esertas kontra Litvánia ítélet, 25. pont.

133 Esertas kontra Litvánia ítélet, 25. pont.

117. Az EJEE 13. cikkében foglalt hatékony jogorvoslathoz való jogot illetően az EJEB az ítélezési gyakorlatában hangsúlyozta, hogy annak ellenére, hogy az említett rendelkezés hatálya a felperes EJEE szerinti panaszának jellegétől függően változó lehet, „a 13. cikk által előírt jogorvoslatnak »hatékonynak« kell lennie a gyakorlatban és jogilag is, különösen abban az értelemben, hogy gyakorlását nem akadályozhatják indokolatlanul az állami hatóságok intézkedései vagy mulasztásai”¹³⁴ vagy „abban az értelemben, hogy az állítólagos jogsértést vagy annak folytatását vagy meg kell előzni, vagy a már bekövetkezett jogsértés esetére megfelelő jogorvoslatot kell biztosítani”¹³⁵. Mindezek alapján az EJEB arra a következtetésre jutott, hogy „függetlenül attól, hogy a végrehajtandó végleges határozat bírósági ítélet vagy közigazgatási hatóság határozatának formáját ölti-e, a nemzeti jog és az [EJEE] is azt írja elő, hogy végre kell hajtani.”¹³⁶ E következtetéssel az EJEB elhatárolta ezt az ügyet a fent említett Hornsby kontra Görögország ügytől és az azzal kapcsolatos ítélezési gyakorlattól, amelyben ezt a tételt az EJEE 6. cikkének (1) bekezdéséből eredő úgynevezett „bírósághoz való jogból” vezette le.¹³⁷

118. Ezen az alapon megállapítom, hogy a tisztességes eljáráshoz való jognak az EJEE 6. cikkének (1) bekezdése alkalmazásában történő értelmezése során az EJEB figyelembe veszi annak szükségességét, hogy biztosítani kell a jogbiztonságot az olyan későbbi ítélet kizárásával, amely révén az állami hatóság „második lehetőséget” kap arra, hogy lényegében az első ítéletben felvetett kérdésekkel egyező kérdéseket tárgyaljon, még az olyan helyzetekben is, ahol a jogerőnek nincs szigorú szerepe. Ezenfelül, a jogorvoslat gyakorlati és jogi hatékonyságát illetően az EJEB az EJEE 13. cikkének értelmezése során hangsúlyozza az ítélet végrehajtásának biztosítását és azt, hogy az ilyen ítélet érdemben kell meghozni, végrehajtani, és megfelelő jogorvoslatot kell biztosítani a felperes számára. Úgy vélem, hogy ezek a kérdések tájékoztatnak a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jog értelmezéséről és a jelen fellebbezésben szereplő ismételt jegyzékbe vételről szóló határozat alkalmazásáról.

c) A jelen fellebbezés körülményei között történő alkalmazás

119. Ezért azon a véleményen vagyok, hogy az EJEB-nek az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésére és 13. cikkére vonatkozó ítélezési gyakorlata fényében a Charta 47. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az korlátozza az uniós intézmények EUMSZ 266. cikk szerinti, arra irányuló mérlegelési jogkörét, hogy intézkedést fogadjanak el az uniós bíróságok ítéletében feltárt jogsértések orvoslására, ha úgy tekinthető, hogy azzal az említett intézmény egy „második lehetőséget” kap arra, hogy ismételten megvizsgáljon olyan jogi kérdéseket, amelyeket az uniós bíróságok a korábbi ítéletben már eldöntöttek, és ezzel megfosztják a peres feleket attól, hogy az említett ítéletre vonatkozóan hatékony jogorvoslattal élhessenek.¹³⁸ Hangsúlyozom, hogy a Charta 47. cikke szerinti jogorvoslatoknak a gyakorlatban és jogilag is hatékonynak kell lennie.

¹³⁴ EJEB, 2000. június 27., İlhan kontra Törökország ítélet, CE:ECHR:2000:0627JUD002227793, 97. pont; lásd még például: 2012. szeptember 12-i Nada kontra Svájc ítélet, CE:ECHR:2012:0912JUD001059308, 207. cikk, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat.

¹³⁵ EJEB, 2000. október 26., Kudła kontra Lengyelország ítélet, CE:ECHR:2000:1026JUD003021096, 157. és 158. pont; lásd még például: 2018. január 16-i Ciocodeică kontra Románia ítélet, CE:ECHR:2018:0116JUD002741309, 88. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat. Megjegyzem, hogy az EJEE 35. cikkének (1) bekezdése, amely meghatározza a hazai jogorvoslati lehetőségek kimerítésének szabályait, az EJEE vele „szoros kapcsolatban” álló 13. cikkében megjelenő feltételezésen alapul, miszerint létezik hatékony nemzeti jogorvoslat arra az esetre, ha valamely fél EJEE szerinti jogait állítólagosan megsértik, lásd: Kudła kontra Lengyelország, 152. pont. Az EJEB úgy véli, hogy egy olyan jogorvoslat, amely az állami hatóságok mérlegelési jogkörétől függ, nem tekinthető hatékonynak az EJEE 35. cikkének (1) bekezdése alapján, lásd: EJEB, 2004. június 29-i B. és L. kontra Egyesült Királyság, CE:ECHR:2004:0629DEC003653602, 9. o.; 2008. április 29., Burden kontra Egyesült Királyság ítélet, CE:ECHR:2008:0429JUD001337805, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat.

¹³⁶ EJEB, 2007. november 13-i Ramadhi és társai kontra Albánia ítélet, CE:ECHR:2007:1113JUD003822202R, 49. pont. Lásd még: EJEB, 2009. február 3., Nuri kontra Albánia ítélet, CE:ECHR:2009:0203JUD001230604, 8. pont; 2009. február 3-i Hamzaraj kontra Albánia ítélet (1. sz.), CE:ECHR:2009:0203JUD004526404, 26. pont.

¹³⁷ Lásd fent a 120. lábjegyzetet. Lásd még például: EJEB, 2012. július 31., Manushaqe Puto és társai kontra Albánia, CE:ECHR:2012:0731JUD000060407, 72., 90. és 94. pont (idézve a Hornsby kontra Görögország ítélet, 40. pont).

¹³⁸ Meg kell jegyezni, hogy a Charta 47. cikkében foglalt jogok gyakorlása mindig a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében előírt igazolt korlátozások hatálya alá tartozhat. Lásd: „Kadi II” ítélet, 101. pont.

120. A Tanács állításával ellentétben ez a megközelítés nem azt a célt szolgálja, hogy a Bíróság EUMSZ 266. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatát a korlátozó intézkedések terén korlátozza. Inkább azt biztosítja, általánosabb jelleggel, hogy az EUMSZ 266. cikk által létrehozott jogorvoslati rendszer teljes mértékben megfeleljen a Charta 47. cikkének.

121. Ezenfelül ezt a megközelítést nem csorbítja az, hogy az Unió szerződésen kívüli felelősségére vonatkozóan kártérítési kereset indítható.¹³⁹ Tisztában vagyok azzal, hogy kártérítési kereset főszabály szerint annak érdekében indítható, hogy a Tanácsnak a korlátozó intézkedések terén hozott ismételt jegyzékbe vétellel kapcsolatos jogellenes aktusai és magatartása következtében valamely fél által elszenvedett kárt megtérítse.¹⁴⁰ Ugyanakkor a kártérítési kereset véleményem szerint nem alkalmas arra, hogy jogorvoslatot nyújtson a jelen fellebbezés körülményei között a hatékony jogorvoslatához való jog megsértését illetően, amennyiben az EUMSZ 266. cikkel összeegyeztethetőnek tekintjük a Tanács arra irányuló mérlegelési jogkörét, hogy a jogsértés orvoslásához általa szükségesnek vélt intézkedéseket kiválassza. Ilyen körülmények között nem teljesülnének az Unió szerződésen kívüli felelősségének feltételei, vagyis a magánszemélyek számára jogokat keletkeztető valamely jogszabály kellően súlyos megsértésének követelménye.¹⁴¹

122. Mindemellett véleményem szerint a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot az „NITC II” ítéletben.

123. Úgy vélem, hogy a pénzügyi támogatásra és a logisztikai támogatásra vonatkozó indok az NITC-nek a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének c) pontja és a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének d) pontja szerinti, az iráni kormány részére nyújtott támogatásra vonatkozó jegyzékbevételei kritérium alapján történő ismételt jegyzékbe vételéhez hivatkozott külön indoknak minősül.

124. A 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének d) pontjában szereplő „így például” megfogalmazásból („így például anyagi, logisztikai vagy pénzügyi támogatást nyújtanak”) kiderül, hogy az ott felsorolt három támogatástípus nem kimerítő jellegű¹⁴² és így másfajta támogatás is ide tartozhat.¹⁴³ Tulajdonképpen az uniós bíróságok megállapították, hogy ez a kritérium *minden olyan támogatásra* utal, amely az atomfegyverek elterjedésével való minden tényleges közvetlen vagy közvetett kapcsolattól függetlenül minőségi vagy mennyiségi jelentőségénél fogva elősegítheti az ilyen elterjedést úgy, hogy az iráni kormánynak erőforrásokat vagy többek között anyagi, pénzügyi vagy logisztikai segítséget nyújt, amely révén az előbbi az atomfegyverek elterjedésével kapcsolatos célokat követhet.¹⁴⁴

139 Lásd: EUMSZ 268. és EUMSZ 340. cikk, második bekezdés.

140 Lásd például: 2017. december 13-i HTTS kontra Tanács ítélet, T-692/15, EU:T:2017:890 (a kártérítési kereset elutasításra került); Bateni kontra Tanács ítélet, T-455/17, folyamatban; e tekintetben lásd még: 2015. szeptember 18-i HTTS kontra Bateni ítélet, T-45/14, nem tették közzé, EU:T:2015:650, 66. pont.

141 Lásd például: 2017. május 30-i Safa Nicu Sepahan kontra Tanács ítélet, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 29. és 30. pont.

142 Érdemes megjegyezni, hogy a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének d) pontjának nem minden nyelvi változata azonos. A többségük a támogatás kifejezést a támogatásra vonatkozó példák felsorolásának elején említi meg („támogatást, így például anyagi, logisztikai vagy pénzügyi támogatást”). Ugyanakkor néhány változat (lásd pl. az észt, a finn és a német változatot) azonnal megemlíti az anyagi, logisztikai vagy pénzügyi támogatás három példáját. Ez még inkább alátámasztja azt az álláspontot, miszerint a pénzügyi és logisztikai támogatásra vonatkozó indokok külön indokok, valamint hogy a Törvényszék az „NITC II” ítéletben nem általánosságban a „támogatás” kérdéséről, hanem inkább a pénzügyi támogatás indokáról határozott.

143 Lásd például: 2016. március 1-jei National Iranian Oil Company kontra Tanács ítélet, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 84. pont; 2017. április 4-i Sharif University of Technology kontra Tanács végzés, C-385/16 P, nem tették közzé, EU:C:2017:258, 68. pont.

144 2016. április 28-i Sharif University of Technology kontra Tanács ítélet, T-52/15, EU:T:2016:254, 54., 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat (a fellebbezést a Bíróság elutasította a 2017. április 4-i Sharif University of Technology kontra Tanács ítéletben, C-385/16 P, nem tették közzé, EU:C:2017:258). Lásd például még: 2016. március 1-jei National Iranian Oil Company kontra Tanács ítélet, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 79–81. pont; 2016. szeptember 8-i Iranian Offshore Engineering & Construction kontra Tanács ítélet, C-459/15 P, nem tették közzé, EU:C:2016:646, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

125. Ezen az alapon azon a véleményen vagyok, hogy az NITC hatékony jogorvoslathoz való jogát ebben az ügyben nem sértették meg, mivel egyrészt az „NITC I” ítélet ténylegesen végrehajtásra került, másrészt a logisztikai támogatásról a Törvényszék az említett ítéletben még nem hozott döntést. Következésképpen a Bíróság elé terjesztett iratanyagból nem tűnik úgy, hogy a Tanács egy olyan kérdés ismételt elbírálását biztosította volna, amelyről az „NITC I” ítéletben már határoztak.

126. Ezenfelül, habár a Törvényszék által tett, a fenti 54. pontban megismételt megállapítás a Tanács azon hatáskörének terjedelméről, hogy a keresetet átdolgozza egy olyan keresetté, amely a logisztikai támogatásra vonatkozik, esetleg ellentétes lehet a pereskedés „második lehetőségére” vonatkozó EJEB ítélkezési gyakorlattal (lásd a fenti 112–116. pontot), nem terjesztettek elő részletes beadványokat ezen ítélkezési gyakorlatnak a jelen fellebbezési eljárás körülményeire való alkalmazására vonatkozóan.

127. Megjegyzem továbbá, hogy a jelen fellebbezési eljárásban a Bíróság elé terjesztett iratanyag nem támasztotta alá azt az állítást, miszerint a Tanács úgynevezett „raktározást” végez, és így visszatart jogi és ténybeli érveket az első jegyzékbe vétel idején, azzal a céllal, hogy az NITC ismételt jegyzékbe vételekor használja fel.

128. Ennek megfelelően arra a következtetésre jutok, hogy habár a jelen fellebbezési eljárás nem oldható meg a Kadi, OMPI és Interporc ügyekre való hivatkozással, valamint hogy a Tanács által hozott korlátozó intézkedéseket korlátozza a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jog, ideértve az EJEB-nek az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésére és 13. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlata is, úgy vélem, hogy jelen fellebbezési eljárás körülményei között az ismételt jegyzékbe vételről szóló határozat nem sértette az NITC-nek a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jogát.

VI. Véggkövetkeztetés

129. A fenti megfontolások fényében azt javaslom a Bíróságnak, hogy utasítsa el az NITC első fellebbezési jogalapját.

i — A jelen szöveg 17. pontjában és 121. lábjegyzetében az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.